FANTÁZIA 2026

FANTASY
HORROR
SCI-FI

Fantázia 2026

Antológia fantastických poviedok

Finálové a ďalšie vybrané poviedky z literárnej súťaže
Martinus Cena Fantázie 2026

Súťaž organizuje
Občianske združenie Fantázia

Generálny partner: MARTINUS

Partneri: ESET, Artis Omnis, YOLi

Ceny venovali:
Eset, Martinus, vydavateľstvo Artis Omnis, YOLi
a Fantázia media

Fantázia 2026
Antológia fantastických poviedok

Zostavil: Ivan Aľakša
Copyright © Fantázia media
Slovak edition © Fantázia media, s. r. o., 2026
Cover © Marek Slabej, 2026
Cover design: Beata Tomash
Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať s cieľom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-89823-45-1

Ivan Aľakša

„Posunutý“ ročník a svet naruby

Tento ročník Martinus Ceny Fantázie bol asi celkovo najnáročnejší za celú jej históriu. V priebehu toho roka sa udialo mnoho udalostí – fantastických, aj osobných a rozbeh súťaže bol pomalší ako obyčajne. Autori, ktorí sa zúčastnili, to vedia, lebo sme posunuli termín uzávierky o celý mesiac. Vlastne nielen uzávierky, ale aj začiatok prijímania textov bol posunutý. A nejako „posunutý“ je celý tento rok, dokonca sa nebojím povedať, že celý náš svet je v tomto roku nejako zvláštne „posunutý“... Vnímate to aj vy?

Nepridáva to nijako na osobnej pohode, ak vidíte, že svet je „upside-down“, riadi ho klaun z hororu IT a popri ňom aj technomág z IT – najtemnejších kyberpunkových vízií, magnát podobný Zorgovi z Piateho elementu. Najdôležitejšia krajina sveta smeruje k diktatúre zo Služobníčkinho príbehu alebo z Hier o život a všetko to rámcuje 1984 a newspeak elít tlačený do médií. V jednotlivých krajinách sa objavujú muži z vysokých zámkov a prejav niektorých politikov sa stáva „štekavým“...

V krajine za našimi hranicami sa vedie najväčšia vojna v Európe za posledných 80 rokov a pomaly sa z nej stáva vojna v štýle Terminátora. Drony, zatiaľ ešte riadené ľuďmi, sú len kúsok od toho, aby boli prebrané umelou inteligenciou a nikto nám nezaručí, že to nebude na obraz SkyNetu, prípadne sveta Matrixu. Ešte nedávno sme si my, scifisti, navrávali, že vo svete budúcnosti my budeme tí, ktorí ovládajú technológie, počítače, roboty, dnes začína byť jasné, že ten, kto pozná najznámejšie sci-fi klasiky, ten sa časom úplne odtrhne od systému a odíde na vidiek žiť bez technológií, alebo iba s ich málom a vyrábaným na kolene, aby ho cez ne nesledoval Veľký brat. Budeme tí špinaví vidiecki rebeli na okraji technologických veľkomiest, odmie-

tajúci sledovanie, život v neslobode, pod večným dohľadom systému. Myslíte si, že nie? Počkajte do chvíle, keď vám chladnička odmietne otvoriť dvere, keď vás záchod po rannej toalete pošle k doktorovi alebo rovno vyhlási, že najbližší týždeň máte povinnú diétu. A keď vás auto nevezme, lebo „tento týždeň máte naordinované chodiť peši a najlepšie behom". Pre istotu vás bude naháňať váš robo-pes prepnutý do toho módu, keď roboty majú červené oči... Upgrade vašich očných implantátov bude stáť tretinu platu a ak nezaplatíte, vypnú vám ich. Ale potom uvidíte ako Legolas.

Ten svet je už tu, niektorí z nás zažijú iba jeho úsvit, naše deti a niektorí z vás ho začnú žiť naplno. Uvidíme. A mimochodom... Akoby tých smutných správ nebolo dosť – tento rok nás opustil Miloš Ferko, literárna pamäť našej fantastickej generácie, ten, ktorý mal byť záchranou pre naše deti v časoch, keď iní budú páliť „naše" knihy, on mal byť ten, ktorý si ich všetky odslova-doslova pamätal, vedel by ich recitovať, bol by záchranou kultúrneho sveta a literárneho jazyka. Miloš stál v počiatkoch Fantázie a aj tejto súťaže a nám je ťažko. Odpočívaj v pokoji, Miloš.

A v takejto dobe si predstavte, že máte myslieť na 25. ročník súťaže, že máte premýšľať, či ho vôbec má zmysel chystať, či to stojí za to venovať mu energiu. No nič, spýtam sa svojho AI-agenta, ktrý mi pomáhal zoraďovať poviedky v tejto knihe...

Tak každpádne:

Do 24. ročníku Martinus Ceny Fantázie sa prihlásilo 236 poviedok, zapojilo sa 113 autoriek a 123 autorov. Uzávierka súťaže bola posunutá o mesiac, teda na 30. 6. 2026. Všetky prijaté texty si opäť prečítali naše editorky **Ivana Černáková** a **Jana Packová** a do druhého kola posunuli 141 poviedok.

Porota druhého kola pracovala v zložení: slovenská prozaička a literárna publicistka, redaktorka literárnych časopisov **Veronika Šikulová,** autor, držiteľ Martinus Ceny Fantázie 2013, Ceny Intel pre najlepšiu sci-fi poviedku 2015 a Ceny Béla 2017 **Marek Slabej (**mimochodom, Marek Slabej je v tomto roku zároveň autorom maľby na obálke knihy), fanúšik fantastiky, kinár, knihovník a múzejník, publicista a organizá-

tor kultúrneho života v Bratislave **Ernest Huska,** redaktorka, editorka projektu NerdFix a recenzentka Knižnej revue **Andrea Olejárová** a fanúšik fantastiky, publicista, videoherný redaktor a vedúci popkultúrneho projektu NerdFix **Marek Čabák.** Porotcovia čítali súťažné texty na čítačkách e-kníh PocketBook.

Tabuľku s kompletným bodovým hodnotením hlavnej poroty nájdete na konci tohto zborníka. Po zrátaní bodového hodnotenia vzišiel aj víťaz Ceny poroty MCF 2026. A v tomto ročníku sa opäť stalo, že víťazi bodovania poroty sú dvaja. Pre tento prípad máme v štatúte súťaže presne uvedené, ako postupovať. A... Čuduj sa svete, aj v tomto prípade sa nedalo rozhodnúť, remíza naďalej platila. Tak sme pristúpili k tretiemu bodu – dodatočnému rozstrelu poroty a v tomto prípade sa už podarilo – cenu poroty Martinus Ceny Fantázie 2026 si odnáša **E. C. King** za poviedku *Academia da Ponte.*

Finále sme vyhlásili v pondelok 28. 9. 2026 o 18.00 hod. v kníhkupectve Martinus v OC Cubicon v Bratislave a tretie, finálové kolo súťaže, sa uskutočnilo od 6. do 27. októbra na blogu generálneho partnera súťaže, kníhkupectva Martinus: blog.martinus.sk. Prečítať ste si mohli päticu finálových poviedok a jednej z nich odovzdať svoj hlas. Do hlasovania sa zapojilo tentoraz 983 čitateľov, ktorí rozhodli, že víťazkou dvadsiateho štvrtého ročníka Martinus Ceny Fantázie sa so 482 hlasmi čitateľov stala **E. C. King** s fantasy poviedkou *Academia da Ponte.* Martinus Cena Fantázie má teda v tomto ročníku autorku s víťazným hetrikom – okrem víťazstva v hlavnej súťaži si uzurpovala aj cenu pre najlepšiu fantasy poviedku a tiež tohtoročnú Cenu poroty. Druhé miesto si odnáša **Matej Kandrik** za poviedku *Prípad Bélu K.* Pritom iba o tri hlasy porazil **Karolínu Patrzyk Havlíčkovú** na treťom mieste s poviedkou *Šepkajúce závoje pani Tkáčovej*... Súboj o druhé miesto bol teda tesný. Štvrtá skončila poviedka *Červená* autorky **Márie Hanúskovej** a piate finálové miesto patrí **Tereze Čertíkovej** s poviedkou *Na pravé poludnie.*

Zborník s poviedkami zo súťaže, ktorý držíte v rukách, sme do života uviedli 14. novembra 2026 počas FatáziaFESTu v kníhkupectve Martinus na Obchodnej ulici v Bratislave, to všetko spojené s vyhlaso-

vaním výsledkov Martinus Ceny Fantázie 2026. Vychádzajúc z maľby autora sci-fi, porotcu tohto ročníka súťaže a teraz aj maliara Mareka Slabeja za dizajnom obálky stojí Bea Tomash, ktorá tiež spravuje aj sociálne siete súťaže.

Z predvýberu, ktorý spravila naša editorka prvého kola Jana Packová 13 knihomoľov zo siete Martinus vyberalo najlepšiu poviedku **Ceny Martinusáka.** Osem z nich si do topky zaradilo poviedku *Zmija,* ktorej autorka **Eva Myjavcová** si tým pádom tohto roku prevzala práve toto, najmladšie, pridružené ocenenie. Okrem nej sa do finále ešte dostali poviedky: *Kessaro si príde po teba* (Tony Blata), *Ako zbaliť trpaslíka* (Korina Krchniaková), *Intergalaxiála* (Juraj Medveď) a *Bábika* (Daniela Romanová).

Zástupcovia spoločnosti ESET v tomto roku vyberali zo 43 poviedok, ktoré prešli editorským kolom. Opäť sa rozhodli vybrať šesticu finalistov a za víťaza **Ceny spoločnosti ESET pre najlepšiu sci-fi poviedku** v tomto roku zvolili minuloročného celkového víťaza súťaže **Martina Pika** s poviedkou *Je to za mnou.* Vo finále ďalej skončili poviedky: *Symptóm pravdovravnosti* (Juraj Majtán), *Až sa roztopí ľad* (Jaroslava Fedurcová), *Naopak a preč* (Vladimír Kičin), *Priestorový vrt* (Veronika Varjanová) a 72-Návrat leta (Eva Zahradníková).

V tomto roku sa aj Andrea a Ivan Harmanovci z vydavateľstva Artis Omnis po vzore ESETu rozhodli, že do finále posunú o jednu poviedku navyše. A zvolili si teda finálovú šestku. Alebo žeby šesť-šesť-šestku? Víťaz je však naďalej len jeden a teda víťazkou **Ceny Béla** pre najlepšiu hororovú poviedku, sa tento rok stala **Tereza Čertíková** s poviedkou *Na pravé poludnie.* Ďalší finalisti a finalistky spomedzi hororových poviedok boli: *Prípad Bélu K.* (Matej Kandrík), *Pánbožko odpuscá* (Zdenka Kollárová), *Morena* (Tomáš Mihál), *BFF* (Ivana Molnárová) a *Posledná cesta* (Milan Tichý).

Ako som napísal skôr, v tomto ročníku tu máme víťazný hetrik a udial sa aj s prispením žánrovej súťaže pre najlepšiu fantasy poviedku. Poviedka *Academia da Ponte* autorky **E. C. King** jednoducho fungovala a odniesla si popri hlavnom ocenení a cene poroty aj Cenu OZ

Fantázia pre n**ajlepšiu fantasy poviedku.** Vyberalo sa spomedzi 70 fantasy poviedok v druhom kole súťaže a víťaznej poviedke dýchala na krk ďalšia poviedka z hlavného finále, takže rozhodovanie nebolo ľahké.

Do fantasy finále sa okrem toho prebojovali ešte poviedky: *Šepkajúce závoje pani Tkáčovej* (Karolína Patrzyk Havlíčková), *Dramatické trampoty* (Tom Hotep), *Svet ako kôrka chleba* (Lucia Jakúbková) a *BFF* (Ivana Molnárová).

Za vydavateľstvo YOLi, ktoré sa venuje predovšetkým literatúre pre mladých, už tradične hodnotila poviedky Adriána Tiso Grečnárová. Vyberala spomedzi 11 prijatých poviedok od autorov, ktorí v čase odoslania poviedky nemali ešte 15 rokov. V tomto roku sa víťazkou stáva **Mija Opálená** s poviedkou *Nie je všetko zlato, čo sa blyští.*

Do finále sa okrem nej dostali poviedky: *Tajomstvo starého domu* (Teo Helpen), *Zmierenie* (Lívia P. Hviezdoslavová), *Algoritmus konca* („Adelight" Adela Marková) a *Krvavé klamstvo* (Nina Okšová). Finalistom blahoželáme a držíme palce pri písaní a posielaní poviedok v ďalších rokoch. A možno už aj úspechy v kategóriách pre starších.

Ďakujem vám, že ste tento zborník zobrali do rúk a že ste sa rozhodli si ho prečítať. Verím, že v ňom nájdete pobavenie, možno niečo na zamyslenie, možno vás niečo prekvapilo a možno v ňom nájdete inšpiráciu k vlastnej tvorbe.

Sú tu uverejnené finálové poviedky hlavnej aj pridružených súťaží a do počtu strán ich dopĺňa ďalší dodatočný výber. V tomto roku sme dovyberali ešte štyri poviedky, ktoré podľa nás stáli za prečítanie, nehovoriac o tom, že by sme našli kopec ďalších a ďalších. A ak sa po prečítaní zborníka rozhodnete zúčastniť sa ďalšieho ročníka poviedkovej súťaže Martinus Cena Fantázie, potešíme sa – na konci knihy nájdete podmienky účasti v ďalšom ročníku. Poďte do toho, začnite už teraz vymýšľať príbeh, ktorý pošlete do jubilejného 25. ročníka Martinus Ceny Fantázie.

Martinus Cenu Fantázie vrátane všetkých pridružených aktivít pre vás organizuje Občianske združenie Fantázia

Martinus Cena Fantázie 2026:

1. miesto:
E. C. King: Academia da Ponte
(Cena Fantázie a 300 €)

2. miesto:
Matej Kandrik: Prípad Bélu K.
(200 €)

3. miesto:
Karolína Patrzyk Havlíčková: Šepkajúce závoje pani Tkáčovej
(100 €)

4. miesto:
Mária Hanúsková: Červená
(50 €)

5. miesto:
Tereza Čertíková: Na pravé poludnie
(50 €)

Cena poroty:
E. C. King: Academia da Ponte

Cena spoločnosti ESET pre najlepšiu sci-fi poviedku 2026:
Martin Piko: Je to za mnou

Cena martinusáka 2026:
Eva Myjavcová: Zmija

Cena Béla pre najlepšiu hororovú poviedku 2026:
Tereza Čertíková: Na pravé poludnie

Cena OZ Fantázia pre najlepšiu fantasy poviedku 2026:
E. C. King: Academia da Ponte

Cena YOLi 2026 (pre autorov a autorky do 15 rokov):
Mija Opálená: Nie je všetko zlato, čo sa blyští

Výsledky boli vyhlásené 14. 11. 2026
v rámci festivalu FantáziaFEST
v priestoroch kníhkupectva Martinus v Bratislave

Juraj Majtán

Symptóm pravdovravnosti

Deň 1.

„Za okamih sa začne vaša obľúbená politická relácia Na telo…“ hlas z televízora sa rozlieha po skromne zariadenej obývacej miestnosti. V strede je stolík, ktorý má už najlepšie roky za sebou. Na ňom ležia jeho verní spoločníci v podobe diaľkového ovládača, popolníka, škatuľky cigariet a plechovky piva.

Za ním, pár desiatok centimetrov, je rozheganý gauč, na ktorom sa zvyčajne nachádza jeho majiteľ – Jozef Trúba. Ten vstupuje do miestnosti a sadá si naň. V ruke drží otvorenú plechovku. Odpije si z nej a položí ju na stôl. Teraz sa môže konečne plne sústrediť na politiku.

Do relácie Na telo prijal pozvanie jeho obľúbený politik. Už sa nevie dočkať, ako to tam všetkým natrie. Jeho názory sú pre neho ako balzam na dušu. Čo na tom, že sú plné urážok, osočovania, poloprávd a klamstiev?

„Milí diváci, vítame vás v politicko-diskusnej relácii, kde si na úvod predstavíme našich hostí. Po mojej pravici sedí pán Alojz Knot.“

„Teší ma.“

„A po mojej ľavici pán Róbert Ulej.“

„Praaajem vám p-eee-kk-ný deň,“ z jeho úst výjde zvuk, akoby mal priškrtené hlasivky. Prekvapený sám sebou sa po kŕčovitom pozdrave zmôže iba na vystrašený pohľad smerom k moderátorke a svojmu oponentovi.

„Je všetko v poriadku?“ moderátorka bleskovo reaguje, aby sa vyhla trápnemu tichu.

Róbert Ulej sa zhlboka nadýchne, chce niečo povedať, no čosi mu v tom zabráni. Chvíľu s tým bojuje, ale nemá nad tým žiadnu

moc. Nakoniec podľahne neznámej sile, ktorá ho núti samovoľne povedať to, čo by za bežných okolností zamlčal.

„Že prajem vám pekný deň, pche...“ Začiatok reči preruší krátky údiv na jeho tvári, no neznáma sila ho núti pokračovať ďalej. „Je mi ukradnuté, aký máte deň! Som tu len preto, aby som vám natlačil kaleráby do tých vašich sprostých hláv. A keď ich zhltnete aj s navijakom, nesmiete otrčiť kopytá! Musíte aspoň do najbližších volieb ostať nažive. Na tom jedinom mi záleží! Predsa, od koho by som dostal hlasy, ktoré potrebujem na ďalšie vládnutie? Jedine od takých hlup...“

Obraz stmavne.

O pár sekúnd sa na obrazovke objaví text: „Z technických príčin vysielanie prerušené. Na poruche sa pracuje. Ďakujeme za pochopenie.“

Jozef zíza na televízor s pootvorenými ústami. Nechce uveriť, čo počul od svojho obľúbenca. Dotklo sa ho to!

Jeho myšlienkové pochody uvoľňujú priestor pochybným konšpiráciám.

„Nasadili tam dvojníka, aby ho zdiskreditovali,“ pomyslí si. No hneď ako z toho môže vzniknúť pre neho uveriteľná hypotéza, rázom ju zavrhne – z nedávnej minulosti už dobre pozná jeho hlas aj výzor.

„Určite ho zdrogovali.“ Táto myšlienka sa mu zarýva hlbšie do mozgu. Dokáže si ju rýchlo spojiť s bizarnými príbehmi ľudí, o ktorých čítal pred niekoľkými dňami na internete. Všetky tie príbehy mali jedno spoločné – ľudia v nich komunikovali úplne inak, ako mali vo zvyku. To by však samo osebe nestačilo na vyvolanie pozornosti a záujmu médií. Zviditeľnilo ich to, že zakaždým povedali niečo, čo mali skryté vo svojom podvedomí.

Vo väčšine prípadov sa to zvalilo na psychické vypätie a nadmerný stres. Vtedy sa Jozef nad tým iba pousmial. Teraz však išlo o vážnu vec. V hlave mu to celé začalo dávať zmysel a presne to zapadalo do jeho vykonštruovaných predstáv.

„Chcú ho dať dole akýmikoľvek prostriedkami,“ povie si nahlas sám pre seba a pokýve hlavou.

Za okamih hypotézu povýši rovno na nepriestrelnú teóriu, ktorú si potrebuje ešte potvrdiť. Vďačným prostriedkom na overenie informácií sú u neho sociálne siete.

Od včera ich nemal spustené pre takmer vyčerpaný objem dát. No toto je výnimočný stav. Schmatne mobil, ktorý má vo vrecku ošúchaných teplákov. Zapne ho a po chvíli začne prechádzať správy. So zatajeným dychom sleduje, ako mu na displeji naskakujú jedna za druhou.

Vydesia ho.

Rovnaké komunikačné faux pas postihlo nielen jeho obľúbenca, ale aj jeho odporcov. A začalo sa to diať po celom svete!

Po tomto zistení sa jeho nepriestrelná teória rozplynie a zmení sa na jednu z množstva dezinformácií.

Deň 7.

Sú dve hodiny ráno. Televízor je v stave pohotovosti. Jozef Trúba ho ani v tomto čase nedá do spánkového režimu. Permanentne sa snaží počas celého dňa nasávať nové informácie. Keď už nemá dostupný internet, uspokojí sa aj s podradnými mainstreamovými médiami.

Z nich sa dozvie, že za zmenami v komunikácii ľudí je vírusové ochorenie, ktoré napáda a ovplyvňuje časti mozgu zodpovedné za reč. Prišlo sa na to, že sa šíri vzduchom a je prenosné medzi ľuďmi. No doposiaľ nikde na svete nebol dostupný spoľahlivý test na detekciu vírusu v tele človeka. Tobôž nie účinná vakcína proti nemu.

Jeho to netrápi. Von z bytu vychádzal iba sporadicky a s nikým sa nestretával. Bol už nejaký čas na invalidnom dôchodku kvôli postcovidovému syndrómu. Počas neho neprišiel len o zdravie, ale aj o rodinu, ktorá sa s ním postupne prestala stretávať.

No predsa ho len jedna správa rozruší.

Včera vo večernom spravodajstve zhodne na všetkých staniciach odznie od renomovaných virológov znepokojivá informácia. Tvrdia, že vírusové ochorenie dočasne spôsobuje vo vyjadrovaní u nakazeného niečo, čo sa spája s pravdovravnosťou. To je doposiaľ jediný vonkajší symptóm, ktorý pri tomto víruse zaznamenali.

Po tomto vedeckom konsenze nastala vo svete obrovská panika. Až na zopár ľudí. Tých, ktorí zacítili príležitosť, ako to využiť. A tých, ktorí z toho mali úprimnú radosť v nádeji, že svet sa očistí a prebudí do krajších zajtrajškov.

Jozef neverí vedcom. Ani virológovia nie sú výnimkou.

„Dajú sa ľahko podplatiť. Potom povedia hocičo."

Jeho vnútorný hlas na chvíľu stíchne, ale vzápätí sa opäť prebere k životu.

„Čo ak majú tentokrát pravdu?"

Nevie sa zbaviť tejto nepríjemnej myšlienky, ktorá sa mu neustále vracia ako bumerang.

„Pravdovravnosť," zamrmle si.

To slovo mu v hlave znie nepríjemne. Je si vedomý, že ľudia nehovoria úplnú pravdu. No bez tých malých klamstiev, zamlčaní či prikrášlení by sa jemná rovnováha spoločnosti rozpadla. Tichá tolerancia týchto prehreškov mu tiež vyhovuje.

V mysli začína vyhodnocovať, čo by sa stalo, keby prišlo k najhoršiemu a nakazil by sa.

„Chodím v podstate len do potravín. Tam by som mohol tým pažravým kobylkám povedať pár ‚pekných' slov bez toho, aby si mysleli, že som cvok."

Pousmeje sa nad svojou úvahou, ktorá ho zahreje pri srdci.

No ďalšia má trpkejšiu príchuť v podobe susedy, ktorá býva na rovnakom poschodí ako on. Nemá ju veľmi v láske. Je mladá a ambiciózna. Jej beztarostný úsmev, chodenie do zahraničia, stretávanie sa s cudzincami reprezentuje všetko, čo mu je odporné.

Všetko to je pre neho nasiaknuté progresivizmom. Slovo „progresivizmus" ako symbol zla mu je známe z alternatívnej scény. Obsah mu zatiaľ uniká. Napriek tomu si v jeho slovníku už našlo miesto.

Suseda pracuje v zahraničnej firme ako HR manažérka. Nevie presne, o akú prácu ide. Ale presne vie, že je obyčajná príživníčka.

Takto častuje ľudí, ktorí nepracujú rukami. Komu chýbajú mozole ako dôkaz jedinej zmysluplnej obživy, ten je pre neho stratená existencia.

Občas sa strávajú na chodbe, čo sa stane aj v tento deň.

„Dobrý deň, pán sused. Ako sa máte? Nepotrebujete s niečím pomôcť?" prihovorí sa mu suseda s úsmevom na perách.

„Ujde to. Nič nepotrebujem," odpovie Jozef stroho ako zvyčajne.

„Tak keby áno, pokojne sa mi ozvite... a ozaj, čo hovoríte na to sérum pravdy?"

„Neviem, o čom hovoríte."

„Mám na mysli ten vírus."

„Aha. No nie je to ešte ničím potvrdené."

„Ale ba. Už jeden môj známy z Anglicka to dostal. Hovorí také veci, ktoré nechcite radšej ani počuť. A sú, prisámbohu, pravdivé! No ten, kto nič nekalého neskrýva ani netají, sa však nemusí báť," šibalsky sa na neho usmeje.

„Veru tak," sťažka odpovie.

Vycíti, že mu nie je do reči. „Tak pekný deň vám prajem."

„Aj ja vám."

Rozhovor sa skončil. Tak to aj chcel.

Uvedomil si ale zásadnú vec. Hoci ju nemusí, mrzelo by ho, keby jej povedal, čo si o nej v skutočnosti myslí.

„Sme na rovnakom poschodí. Treba spolu ako-tak navonok vychádzať..." začne kalkulovať.

Nemá rád zbytočnú publicitu. Pre neho to je dostatočný dôvod nenakaziť sa vírusom.

Deň 30.

Jozef je jeden z tých šťastlivcov, ktorí nemusia vynaložiť veľa úsilia, aby sa pred vírusom bezpečne chránili. Stačí sa izolovať od prenášačov, čo pre neho nie je problém. Lekárom sa prirodzene vyhýba.

Jediný kontakt s ľuďmi má pri nákupoch, ktoré postupne obmedzuje a nahrádza donáškami priamo domov. Takto nadobudnutá ochrana mu umožňuje stať sa nezúčastneným pozorovateľom vonkajšieho sveta.

„Aké nešťastné tragédie sa dnes stali na Slovensku a vo svete," zlomyseľne sa uškrnie, keď scrolluje v mobile pri vyhľadávaní aktuálnych správ.

Čím sú horšie, tým má lepšiu náladu. Dobrá nálada ho neopúšťa už zopár týždňov – odkedy začal počet infikovaných výrazne stúpať.

Pohyb prsta sa zastaví na nadpise článku „Žena sa dobrovoľne nakazila vírusom". Píše sa v ňom o manželke, ktorá svojho partnera podozrievala z nevery a chcela zistiť pravdu. Napadlo jej, že najjednoduchším spôsobom bude infikovať manžela vírusom, takže sa sama stala prostredníkom tohto plánu.

Nakoniec sa pravdu dozvedela. Nebola vôbec taká, akú by si priala – manžel sa jej po úspešnom nedobrovoľnom nakazení priznal, že ju podvádza so susedom odvedľa.

Ktosi by povedal: „Obyčajný ľudský príbeh." A mal by pravdu! V tejto dobe sa podobné udalosti stávajú súčasťou každodenného života.

Takmer všetci politici sa schovávajú vo svojich nedostupných honosných nehnuteľnostiach, odkiaľ sa prihovárajú k svojim sympatizantom. Už nie v reálnom čase, ale minimálne s minútovým oneskorením ako poistkou pred neočakávaným prerieknutím.

Protesty proti pandemickým opatreniam sa neorganizujú. Nemá ich kto zorganizovať a ani by nikto na ne neprišiel. Ľudia naprieč celým politickým spektrom svedomito nosia ochranné rúška, dodržiavajú odporúčaný odstup a zdržiavajú sa v malých skupinkách.

Nájde sa aj zopár zatúlaných čiernych oviec. Sú to idealisti, ktorí sa pokúšajú bojovať za čisté medziľudské vzťahy – bez pretvárky. Snažia sa do spoločnosti vniesť prirodzenosť a autenticitu, no takmer nikto o to nestojí.

So zvyšujúcim počtom infikovaných začne priamo úmerne stúpať počet vrážd a samovrážd. Nezabíja vírus, ale pravda, ktorej sa ľudia boja viac než smrti. Tá, ktorá má oslobodzovať, napokon posiela na druhý svet.

Jediní, ktorí majú z toho akú-takú radosť, sú poctiví vyšetrovatelia trestnej činnosti. Vírus chcú využívať pri vypočúvaní podozrivých osôb. Bola by to prelomová metóda pri objasňovaní kriminálnych prípadov.

Rovnaký názor nezdieľa súdnictvo, ktoré ju doposiaľ nepovolilo, odvolávajúc sa na ľudské práva a nedôveryhodnosť samotnej metódy. V súdnych procesoch sa nemôže brať ako dôkazový materiál, no pri neverejných výsluchoch začína byť na vzostupe. V autoritárskych a diktátorských štátoch, kde nie je potrebné riešiť právo, zažíva zlatý vek.

Svet sa prepadá do kolektívnej paranoje. Všadeprítomný nevedomý strach z nevyspytateľného spoločníka presakuje do všetkých sfér života. Ľudia si neustále prehrávajú v mysli, kedy to

príde aj na nich – čo nechtiac povedia, komu a pri akej príležitosti.

Z toho plynú obavy, ktoré neraz vyústia do pocitov hanby. Od nevinnej predstavy vynadania svojmu šéfovi až po kompromitujúce vyzradenie rodinného alebo verejného tajomstva.

Už sa vie, že priemerná doba pôsobenia vírusu trvá dva týždne. V tele človeka ho je možné detekovať týždeň pred prepuknutím príznakov. Testy na detekciu už sú dostupné a ľudia sa dobrovoľne hrnú na testovanie.

Ak sú pozitívni, môžu sa aspoň pripraviť na čas, keď u nich vírus začne navonok „úradovať". Najčastejším riešením je dobrovoľná izolácia od najbližších – ani oni nechcú počuť vyrieknutú pravdu o sebe z úst milovaného človeka. Pre väčšinu je príjemnejšie žiť v nevedomosti, než jej čeliť.

Jozefovi Trúbovi také rozhodnutie nehrozí. Je už na všetko pripravený a verí, že ho nič nedokáže vyviesť z miery. Ale jeho pohodovú atmosféru predsa len prehluší zvuk nezvaného hosťa.

„Cŕn-cŕn..."

„Koho to sem čerti nesú?" zakričí, nasadí si rúško a podráždene vyskočí z gauča smerom k chodbe. Pozrie sa cez priezor dverí. Za nimi stojí cudzia osoba.

„Čo odo mňa chcete?"

„Som tu kvôli odpočtu vody. Ujco, dosť sa ponáhľam. Otvorte tie dvere."

Jozef zbystrí pozornosť. „Dáko je moc úprimný. Či to náhodou už nie je jeden z infikovaných," prebehne mu hlavou paranoidná predstava.

„A viete to dokázať?"

„Bože, so starými ľuďmi to je vždy ťažké," zašomre si popod nos, kým vyťahuje preukaz, aby sa legitimoval. „Nech sa páči, neveriaci Tomáš," preukaz priblíži k priezoru a neodpustí si dodať: „Len mi už otvorte tie dvere."

Dvere sa otvoria. „Čo ťa nikto nenaučil slušnosti k starším?" vyčítavo ho hneď pokarhá.

„Ospravedlňujem sa, ale vždy hovorím, ako mi huba narástla."

Predtým ako ho pustí do bytu, premeria si ho a zároveň mu zíde na um: „Tak tento musí mať v sebe vírus od narodenia."

Deň 365.

Vo svete rezonuje najčerstvejšie vedecké vyhlásenie.

Vedci spochybňujú jediný navonok sa prejavujúci symptóm pravdovravnosti. Vírus síce potláča sebaovládanie a schopnosť odolať pokušeniu, čo spôsobuje, že informácie unikajú z úst infikovaných skôr, než ich stihnú vedome upraviť. Zároveň preprogramuje dopamínový systém odmeňovania, vďaka čomu infikovaní pri vyslovení pravdy zažívajú úľavu a príjemné emócie. Podobným spôsobom ruší aj sociálny filter zodpovedný za jej prikrášľovanie.

Vedci však tvrdia, že v mozgu neexistuje jediné „tlačidlo pravdovravnosti", ktoré by stačilo zapnúť. Musela by sa vypnúť fantázia, ktorú klamstvo ako schopnosť využíva. No bez nej by ľudia nevedeli plánovať, tvoriť ani si predstaviť budúcnosť – tú infikovaní počas priebehu ochorenia nestrácali.

Našla sa prasklina.

Hneď sa jej chopia tí, ktorí vo svete ťahajú za nitky. Práve oni si najmenej želajú, aby sa pravda o nich dostala von. Podplatia vedcov, ktorým ľudia ešte veria, aby ju systematicky spochybnili a zdiskreditovali.

Ľudstvo si vydýchne. Môže sa opäť ponoriť do opojnej nevedomosti.

Jozefa tieto informácie vôbec nerozrušia. Nechce si nimi pokaziť chronicky dobrú náladu. V tomto rozpoložení ide vyniesť smeti, keď stretne na chodbe susedu.

„Dobré ránko, suseda. Ako sa máme?" povie nezvyčajne príjemným tónom.

„Komu dobré, komu zlé," povzdychne si suseda a pokračuje: „Chcete to fakt počuť? Tak ja vám to poviem – mám sa úplne na hovno!"

Jozefa jej odpoveď zarazí. Pomyslí si, že možno vstala ľavou nohou. Ale jeho zvedavosť preváži, a tak pokračuje: „Viete, každý má v živote nepekné obdobie, no na konci vždy zasvieti slnko," pousmeje sa a po dramatickej pauze dodá: „Ak vám viem s niečím pomôcť, rád vám pomôžem."

„Vy?" zasmeje sa trpko a prebodne ho pohľadom. „Čo sa tešíte z ľudského nešťastia? Nenávidíte všetko, čo nezapadá do vášho

obmedzeného sveta. Nenávidíte aj to, čo ste nikdy nemali a nebudete mať. A to je vaša ľudskosť! Choďte s tou pretvárkou do čerta!“

Jozef ostane stáť ako soľný stĺp. Stratí reč. V hlave má zmätok. Nevie, čomu má veriť. Či tomu, čo teraz priamo počul od susedy, alebo tomu, čo videl v televízii, či čítal na internete. Stratil všetky istoty.

Ale po chvíli naberie odvahu. Chce totiž poznať pravdu.

„Je mi v podstate jedno, čo ste mi povedali a ako ste to mysleli. Na tom nezáleží. Vaše slová predsa nemusia byť pravdivé,“ snaží sa jemne poprieť susedkin nepríjemný názor na neho.

Do susedy stúpi žlč a razom sa z nej stane fúria. „To, čo som vám povedala, myslím smrteľne vážne. Vždy som si to myslela! Nevedela som však, že ste aj zadubenec,“ zvýšeným hlasom mu do tváre šplechne ďalšiu urážku.

Rúško zakrýva výraz jeho tváre. Bez slova odíde.

Má už v tom jasno: „Symptóm pravdovravnosti bol výmysel.“

O autorovi:

Bol pri vzkriesení kultúrno-literárneho časopisu Slnečník, do ktorého aj sám prispieval, a zostal pri ňom až do jeho konca. Vtedy na pomyselný klinec zavesil aj vlastnú tvorbu. Po niekoľkoročnej odmlke sa vrátil k písaniu, čím dokazuje, že aj prokrastinácia môže mať pozitívne následky. Sci-fi, fantasy ani horor takmer vôbec nečíta. Zaujímajú ho skôr knihy z reálneho života (ale aj mimo neho), ktoré majú silnejší dopad na jeho vnútorný svet. Jeho čitateľské tempo však pripomína počasie v trópoch – striedajú sa obdobia sucha s monzúnovými dažďami. Má rád kontrasty a paradoxy. Sleduje aktuálne spoločenské dianie, z ktorého býva čoraz viac sklamaný. Pochádza z Nitry, kde aj žije.

Juraj Majtán

O poviedke

- *Poviedka sa umiestnila vo finále Ceny spoločnosti ESET pre najlepšiu sci-fi poviedku*

Spúšťačom príbehu je vírus, ktorý sa šíri vzduchom a jeho jediným vonkajším prejavom je, že nakazený hovorí pravdu. Celú, bez premýšľania a bez prikrášľovania. Prvou obeťou, ktorú Jozef Trúba, náš hlavný hrdina, sleduje v priamom prenose, je jeho obľúbený politik. V relácii Na telo namiesto pozdravu divákom hneď vychrlí, čo si o nich v skutočnosti myslí. Jozef, osamelý muž so silnými „sociálnymi väzbami“ na plechovku piva

a sociálne siete, ktorý má o väčšine vecí jasno skôr, než sa o nich niečo dozvie, volí stratégiu izolácie, čo mu ide prirodzene. Z bezpečia svojho gauča sleduje, ako sa malý či veľký svet postavený na malých či väčších klamstvách, zamlčaniach a zdvorilostiach, začína rozpadať.

Autor využíva satiru a ukazuje, ako ľahko uveríme tomu, čo sa nám práve hodí. Konšpirácie a nekritické myslenie by sa zdanlivo dali pripísať len istej skupine ľudí, no pravda zasiahne úplne všetkých bez rozdielu, a to oceňujem. Pravda sa tu ukáže nebezpečnejšia než akýkoľvek vírus a pohodlná nevedomosť ako najúčinnejšia vakcína.

Páčila sa mi ľahkosť, s akou autor pracuje so situačným, miestami až škodoradostným humorom, a práve v tom je najväčšia hodnota poviedky. Nehrá sa na veľké dielo, chce predovšetkým pobaviť. A čitateľ z nej napokon odchádza s miernym symptómom pravdovravnosti.

Peter Ohrajter, ESET

Lucia Poláková

Zo Zeme sa neje!

„Schovaný, neschovaný, idem!“

Travek sa otočil od steny pretkanej sieťou tenkých svetelných obvodov. Odkryl si všetky optické receptory a rozhliadol sa po lodi. Zamieril k modulu hydroponickej nádrže. Elvur sa tam rád skrýval pre bublinky, ktoré mu šteklili senzorické výbežky.

Nič.

Pokračoval smerom k údržbovému tunelu. Elvur sa síce ešte nevedel skvapalniť, aby sa cez úzky priechod dokázal preliať, ale bol vo veku, keď mohol túto schopnosť nadobudnúť hocikedy.

Tiež nič.

Aj keď podľa Traveka nebola súčasná civilizácia planéty Zem rozvinutá do takej miery ako tie predchádzajúce, stále túto hru považoval za jednu z najlepších vecí, aké ľudstvo vymyslelo. Dvanáste kolo skrývačky ho však už unavovalo. Myslel si, že vnukovi sa nápady na skrýše postupne minú. On však nachádzal stále nové a premyslenejšie. Dokázal by hrať tento ľudský výmysel donekonečna. Prišlo mu síce nefér súperiť s niekým, kto už má vyvinutý bioscan, ale osem svetelných rokov od rodnej Plimbory nemal inú možnosť.

Travek už strácal trpezlivosť. Nakukol do recyklačnej jednotky aj do útrob riadiaceho panelu. Možno keby vedel, že dvanáste kolo bude ich posledné, bol by o niečo trpezlivejší.

Vyslal impulz do bioscanu a celé chápadlo až po poslednú prísavku sa mu rozžiarilo. Priestor zavibroval. Cez záves dekontaminačnej sprchy prenikalo biele svetlo.

„To nie je fér. Ja sa nehrám!“ Elvur sa vymotal zo závesu. Jeho telo stále žiarilo a cez vlhkú zamatovú kožu presvitala spleť modrých pulzujúcich žíl. Travek deaktivoval bioscan a jeho zvrásnené chápadlo pomaly vyhasínalo.

Sadli si do kapsúl riadiaceho panela. Pre Elvura to bol prvý vstup do planetárnej sústavy okolo hviezdy typu G2V v ramene Orionu.

Travek sledoval, ako sa pri pohľade na Slnko vnukove optické receptory rozšírili. Rovnako ako tie jeho, keď videl Slnko prvýkrát. Vyzeralo nevyspytateľne, akoby sa stále rozčuľovalo a každú chvíľu malo vybuchnúť.

„Ako tvoja mama, keď doma neutieraš hviezdny prach." Travek štuchol do Elvura. Ten sa len zamrvil a nesynchrónne zaklipkal optickými senzormi. Jeho energetická hladina klesla k hraničnej hodnote.

„Som hladný." Lačne sa zahľadel na modrú planétu, okolo ktorej práve leteli.

„Zo Zeme sa neje!" Travek mu podal kapsičku s mikroplazmou.

Od epidémie spôsobenej nakazeným pozemšťanom z predchádzajúcej civilizácie Plimboriáni už ľudí ani žiadnych iných Neplimboriánov nekonzumovali. Neskôr bola konzumácia zakázaná nielen pre riziko nákazy, ale aj pre zachovanie intergalaktického mieru. Traveka však stále neprestávalo udivovať, ako hlboko je tento pud v ich genofonde zakódovaný.

Elvur absorboval celú dávku výživy, no energetická rovnováha jeho tela sa nezlepšila.

Travek zneistel. Mikroplazma účinkovala vždy okamžite, a to hlavne u mladých jedincov do tisíc rokov.

„Cítiš sa dobre?" Travek z neho nespúšťal senzory.

Elvur len pokrčil výbežkami.

Loď sa zachvela a riadiaci panel sa na viacerých miestach rozsvietil na červeno.

Travek už počul o tom, že nová generácia Plimboriánov má schopnosť senzitívne reagovať na poruchy pokročilých systémov. U Elvura však nič podobné doteraz nespozoroval.

„To je len výpadok v rotačnom module…" Travek zaklamal a prepol na manuálne ovládanie.

Loď sa roztriasla.

Elvur sa prikrčil a vystrašene stiahol chápadlá.

Modrá planéta bola stále väčšia, až sa jej zakrivenie stratilo a pohltila celé zorné rozhranie riadiaceho centra.

Travek aktivoval ochranné kapsule a plazmový obal na redukciu tepla a trenia. Bolo to posledné, čo stihol spraviť, kým sa loď stala neovládateľnou.

Elvurovi sa z pórov na celom tele dralo vysokofrekvenčné kvílenie.

Travek k nemu natiahol chápadlo a ich prísavky sa pevne spojili.

•••

Chod s hovädzím líčkom, zemiakovým fondantom a karamelizovanou šalotkovou redukciou pôsobil v kontexte menu mierne ťažkopádne. Líčka boli krásne ružové v strede, no dochutené veľmi opatrne, zrejme zo snahy neprekryť sladkosť, čo však viedlo k nevyváženému výsledku. Fondant bol príliš pevný, bez krémovej stredovej štruktúry, ktorú by si zaslúžil.

Roman Gavor sedel v prítmí reštaurácie a žmúril do mobilu. Inokedy by s pohárom tramínu nechával doznievať zvuky končiaceho sa dňa a kochal sa výhľadom na nočnú Bratislavu. Ani po rokoch mu ten pohľad nezovšednel. Namiesto toho nervózne podupkával nohou a mračil sa na obrazovku. Načiahol sa po pohári a hltavo si odpil.

Foie gras na jablkovom lôžku s portskou redukciou bolo technicky výborne zvládnuté, avšak bez výraznejšieho kontrastu. Chýbal rukopis, ktorý by vyniesol toto jedlo do výšky, v akej sa reštaurácia fyzicky nachádza. Navyše chuť portského reduktu jemne potláčala nuansy pečene. Reštaurácia je architektonicky ikonická, no gastronomicky pôsobí ako koncept, ktorému chýba odvaha experimentovať.

„Nuansy pečene? To vážne? Hlavne, že si tanier vylízal!“ Roman prevrátil oči a znechutene odložil mobil. „Ja ti ukážem rukopis, ty nuansa!“

Každý ďalší dúšok vína mu v hlave odomkol novú kombináciu chutí a odvážnejšie kontrasty. Prechádzal si techniku prípravy, experimentoval s teplotami a textúrami. Nápad na dezert vytiekol z fľaše s poslednou kvapkou. „Želé z bieleho vína s citrónovou verbenou, rebarborovým krémom a pistáciovou pralinkou!“ povedal s nádychom snobizmu a predstavoval si, ako kladie pred kritika tanier.

Vstal a reštaurácia sa s ním zatočila. Spomenul si, ako sa ho nedávno jedna návštevníčka snažila presvedčiť, že UFO sa niekedy určite točilo. Nedala si povedať, že jediná reštaurácia, ktorá sa kedy točila, je tá na Kamzíku. Už jej rozumel.

Prešiel k oknu a oprel sa oň oboma dlaňami. Čelo prilepil na sklo, od ktorého sa mu vrátil vínom nasýtený dych. Svetlá nočnej Bratislavy sa zliali do pulzujúcej šmuhy a most sa premenil na žiarivú rieku s prúdom bielych a červených svetiel. Prisahal by, že UFO sa skutočne točí.

Oblohu preťal záblesk.

Roman si pretrel oči a zažmurkal. Kým sa mu podarilo zaostriť, nebo nad mestom bolo opäť tmavé ako tapenáda z čiernych olív.

•••

Nad Sadom Janka Kráľa sa vznášal oblak hmly z automatického hasiaceho systému.

V troskách lode ležali dve ochranné kapsule a v tme iskrili posledné zvyšky zdemolovanej elektroniky. Z jednej kapsuly presakovala sýtomodrá tekutina a z druhej sa ozývalo syčanie bezpečnostného tesnenia.

Elvur sa posadil, otvoril dva optické receptory, tretím ledva žmúril a štvrtý vôbec nereagoval. Na tele mal podliatiny a z kútika komunikačného otvoru sa mu rinul tenký modrý potôčik. Priplazil sa ku kapsule zmáčanej modrou obehovou tekutinou a otvoril ju. Travek nereagoval na oslovenie ani na dotyk. Jeho prísavky sa zmršťovali a uvoľňovali a občas mu trhlo chápadlom.

Elvur sa pustil do prehľadávania trosiek. Preplazil sa pomedzi ohnuté nosníky a zvyšky riadiaceho modulu. S námahou vytiahol záložný komunikačný uzol. Bol uložený v obúchanej skrinke, z jednej strany pomliaždenej. Otvoril ju a priložil k zariadeniu senzorické výbežky. Odpoveďou bol len slabý výboj a dymenie. Hodil skrinku naspäť medzi trosky a vyšplhal sa po rozbitom plášti lode na najvyšší bod, aby sa zorientoval v priestore.

Bol obklopený stromami, aké dovtedy nepoznal. Okrem listov a tenkých konárov sa takmer nehýbali. Na Plimbore neboli stromy statické, ale slobodne sa pohybovali po planéte. V diaľke nad stromami sa týčil pylón a na svojom vrchole niesol diskovitý útvar. Vyzeral ako jeden zo signalizačných modulov na orbitál-

nych staniciach Plimbory. Jeho vrchol žiaril ako maják pre stratené lode.

Elvur zliezol z rozbitého plášťa a dopadol na mäkký, vlhký povrch. Jemné rastlinné vlákna mu pošteklili pohybové výbežky.

„Idem zavolať pomoc." Naklonil sa k Travekovi a spravil mu prístrešok z kusu vonkajšieho plášťa lode.

Travekove prísavky sa začali zmršťovať rýchlejšie.

„Neboj sa, je to len kúsok." Ukázal na žiariaci tanier vznášajúci sa za parkom. Travek sa bezmocne načiahol za jeho vzďaľujúcim sa chrbtom.

Elvur nechápal, prečo na tejto planéte chodia premiestňovadlá po povrchu, keď je vo vzduchu toľko miesta. Na Plimbore bol povrch určený len na premiestňovanie po vlastných pohybových výbežkoch, čo ho zbavilo ostražitosti. Jeden pozemšťan ho nazval „kurva, mačka!" a takmer doňho vrazil dvojkolesovým premiestňovadlom.

Zastavil sa až pod monumentálnym stĺpom držiacim diskovitý útvar. Bol oveľa mohutnejší, ako sa mu zdalo z diaľky. Pripadal si pod ním malý ako častica v neutrínovej búrke.

Prišiel k priehľadným dverám, ktoré sa pred ním rozostúpili. Vkĺzol dnu. Zastal pred ďalšími dverami, ktoré už nereagovali. Chvíľu ich skúmal, dotýkal sa ich prísavkami a analyzoval povrch. Tlačidlo sa ľahko podvolilo tlaku. Tón, ktorý výťahové dvere pri otvorení vydali, bol podobný, ako keď sa otvára dekompresná komora pred vstupom do otvoreného vesmíru. Posledný tón pred skokom do neznáma.

•••

Roman Gavor stál za barom a snažil sa otvoriť ďalšiu fľašu tramínu. Vývrtka mu tancovala v rukách a vyhýbala sa korkovej zátke.

Ozvalo sa cinknutie výťahu.

Pozrel sa na hodinky, ktoré ukazovali šesť ručičiek. Kým sa mu podarilo zaostriť, zabudol, prečo sa na ne vlastne pozerá.

Korková zátka povolila a z fľaše sa vydral tichý archívny vzdych.

Nalial si, potočil víno v pohári a privoňal. Keď bol v duchu medzi tónmi ruží a iskrivou kyselinkou, začul tiché rytmické cup-

kanie. Znelo, akoby sa niekto prechádzal bosý po mokrej dlážke. Rozhliadol sa po reštaurácii a odpil si ďalší dúšok. Medové tóny mu v ústach prechádzali do korenistého záveru.

Cup.

Cup.

Cup.

Na okamih zavládlo ticho.

Roman sa naklonil cez barový pult. Prudko potriasol hlavou v domnení, že výplod jeho fantázie zastrenej alkoholom zmizne. Nestalo sa. Pomaly položil pohár a skĺzol pod bar.

Boha, to je čo?

Pred očami mal stále obraz svalových vlákien pod tenkou vrstvou pokožky. Štruktúrou mu pripomínali niečo medzi teľacím stehnom a brušnou časťou modroplutvého tuniaka.

Nič také v živote nevidel. Zbieral odvahu pozrieť sa znova. Mal pocit, že mu uprostred reštaurácie vyrástol divoký hríb, ktorý ho buď otrávi, alebo osvieti.

Preštvornožkoval ku kraju barového pultu a opatrne vystrčil hlavu. Tvor prechádzal chápadlami po stole a skúmal všetko, čo na ňom bolo. Romanovi sa chápadlá zdali jemné a pružné, nie húževnaté ako z chobotnice. Tie musel vždy variť viac ako hodinu a predtým šokovo zmraziť, aby sa narušili svalové vlákna a mäso nebolo gumové.

Pošírovať by ho asi stačilo desať, možno dvanásť minút. Alebo len udusiť vo vákuu s bylinkovým kondenzátom. Zahľadel sa na tvora, ktorý sa práve prisal na dvere do kuchyne. Dopadalo naňho svetlo z vínnej chladničky a koža sa mu zamatovo leskla. Romanovi pripomínala sicílsku karamelizovanú figu. Bola to jeho špecialita. Podľa kritika málo invenčná a bez odvahy.

„Málo invenčná a bez odvahy…“ opakoval si Roman. Načiahol sa po otvorenej fľaši a odpil si. Chytil kávovú lyžičku a hodil ju na opačnú stranu reštaurácie.

Tvor sa prudko otočil a odcupkal za zvukom. Roman sa priplížil k dverám do kuchyne a otvoril ich. To isté spravil aj s mraziakom a schoval sa naspäť za bar.

Zobral ďalšiu lyžičku a hodil ju do kuchyne. Tvor podľa očakávaní zvuk nasledoval.

Roman stiahol zo stola obrus a opatrne nakukol dnu. Tvor prechádzal chápadlami po vypnutej obrazovke, na ktorej sa zobrazujú objednávky. Vyzeralo to, akoby sa ju snažil spojazdniť. Aspoň tak to Romanovi pripadalo, keďže stláčal všetky tlačidlá, a keď nič nereagovalo, skontroloval aj kábel.

Roman k nemu priskočil zozadu a hodil cez neho obrus. Strčil ho do mrazničky a zabuchol dvere. Oprel sa o ňu chrbtom a zviezol sa k zemi. Vstal, až keď kvílenie ustalo a reštaurácia osemdesiatpäť metrov nad Dunajom sa opäť ponorila do ticha.

Roman poslednýkrát uhladil obrus na stole s výhľadom na Bratislavský hrad. Zobral do ruky pohár a znova ho pre istotu preleštil. Aj keď v umelom svetle po záverečnej by si také detaily nikto nevšimol, nechcel nechať nič na náhodu.

Výťah cinkol a Roman sa vystrel.

„Pán Rössner, dobrý deň, nech sa páči." Roman mu pokynul k pripravenému stolu.

Rössner si sadol chrbtom k výhľadu a zarovnal príbor.

„Ďakujem, že ste si našli čas aj o takejto hodine. Pripravil som špeciálne menu a nepoznám povolanejšieho človeka, ktorého názor by som si rád vypočul." Romanovi už v polovici vety došlo, ako podlízavo znie. Rössner mu to svojím výrazom len potvrdil.

Roman sa mierne uklonil a odišiel do kuchyne.

„Sous-vide chápadlo dusené vo vákuu s bylinkovým kondenzátom, preliate hľuzovkovým olejom, podávané na krehkom chipse z fialovej mrkvy. S dovolením." Roman položil pred Rössnera tanier.

Rössner sa naklonil a nechal horúcu paru stúpať k svojej tvári. Zhlboka sa nadýchol a nepatrne prikyvoval. Zobral si do ruky príbor a odkrojil kúsok chápadla. Vytieklo z neho trochu modrej tekutiny.

„Modrá spirulína alebo kvet klitórie?" Rössner sa pozrel na Romana.

„Tajomstvo šéfkuchára." Naučene sa usmial.

Rössner napichol mäso na vidličku.

„Pane Bože, tá štruktúra! Pružná a krehká zároveň!" Zdvihol sústo a obzeral si ho z každej strany. Znova sa pozrel na Romana a vložil si sústo do úst. Slastne privrel oči a prevaľoval si ho na ja-

zyku. Odkrojil si ďalší kúsok a pokrútil hlavou. „V živote som nič podobné nejedol!“ Po brade mu stiekla modrá šťava.

Napichol na vidličku ďalší kúsok, ten sa mu však vyšmykol a skončil pod stolom. Rössner nezaváhal ani sekundu a vrhol sa po ňom.

„Ešte vám priložím!“ Roman priskočil a snažil sa ho dostať naspäť na stoličku.

„Nebesky dobré!“ Rössner ho odstrčil a hltavo jedol zo zeme rukami. Nakoniec prešiel prstom po dlážke a oblizol si ho.

Priestor sa zachvel v jemnej vibrácii.

Rössner si sadol naspäť na stoličku a s otvorenými ústami sledoval svoj tanier. Zvyšok chápadla sa rozžiaril jasným svetlom. Nadšene sa pozrel na Romana v domnienke, že ide o súčasť degustačného menu. Ten naňho zdesene hľadel. Rössnerovo brucho žiarilo rovnakým svetlom ako jeho brada a ruky. Svetlo vychádzalo aj z hrncov na sporáku, z mrazničky, umývačky riadu, odpadkového koša a tiež z Romanovho brucha.

Ozvalo sa cinknutie výťahu.

Obaja otočili hlavy.

Roman spravil krok vzad. Rössner zbledol a vyskočil zo stoličky.

Priestorom sa ozval vysokofrekvenčný tón. Chytili sa za uši a klesli k zemi. Po niekoľkých sekundách sa z baru ozvalo praskanie pohárov.

Zvuk utíchol, pískanie v ušiach však stále pretrvávalo. Roman mal pocit, že kroky k nemu doliehajú odniekiaľ z diaľky. Zdvihol hlavu a pri pohľade na zvrásnené žiarivé chápadlo pocítil, ako sa mu zmáčali nohavice.

Rössner mal stále prsty v ušiach, nekontrolovane sa triasol a vzlykal.

Tvor okolo neho ovinul chápadlo a zvieral ho, až kým Rössner nezačal vypľúvať krv a modré kusy natráveného mäsa. Povolil zovretie a Rössner zostal ležať s prázdnym pohľadom.

Roman zacítil, ako sa mu okolo krku ovíja chápadlo. Zvrásnené a húževnaté. Také, aké by sa nedalo požuť ani po niekoľkých hodinách varenia.

•••

Travek odvinul chápadlo z nehybného človeka. Kým opatrne zbieral posledné žiarivé zvyšky vnukovho tela a ukladal ich do biologického zámotku, chladným vesmírom sa niesla správa na Plimboru. Mierová dohoda vyhasínala spolu s Elvurovým svetlom. Zo Zeme sa bude opäť jesť.

O autorke:
Jej ambíciou bolo študovať žurnalistiku, no keď zistila, že by sa pri tom musela rozprávať s ľuďmi, založila si radšej blog. Píše o miestach a zážitkoch, na ktoré by bolo škoda zabudnúť, a prostredníctvom blogu tak budú žiť navždy. Teda pokiaľ bude platiť doménu ahojdennicek.sk.
K písaniu poviedok ju priviedol až podcast Aj ty môžeš písať a klub Spisopriatelia.
Je vášnivou zberateľkou diplomov z literárnych súťaží. Medzi jej úlovky patria: Literárny salón Trnava 2022, 2024, 2026, Petržalské súzvuky 2026 a 15 ocenení v súťaži M.Ú.Z.A.
Je spoluautorkou knihy Umenie podnikať a jej poviedky sú publikované v zbierkach z edície Bufet príbehov: Kúsok nádeje, Prstom po oblohe a Kokteil párty.
Sedenie za klávesnicou kompenzuje hodinami skupinových cvičení, ktoré vedie ako inštruktorka. Keď nevlní bokmi na Zumbe alebo neskáče na trampolínke, trávi čas v kuchyni, kde vyrába sushi pod svojou značkou Čo ti sushi?
Ako správna poviedková autorka túži po vymanení sa z krátkeho rozsahu a napísaní vlastnej knihy.

Lucia Poláková

O poviedke:
Obdivujem poviedky, ktoré napriek krátkemu formátu dokážu naservírovať plnohodnotné, viac-chodové menu. Neplytvajú jedlom, využijú naplno každú surovinu, pri varení šetria energiou a ako dezert ponúknu ešte aj ponaučenie, ktoré nám pri potenciálnom stretnutí s mimozemským (ale možno aj iným?) životom môže zachrániť nielen žalúdok, ale aj, ehm, zbytok nášho tela. Je to nápadité, vtipné, výborne napísané, a ja som to zhltla na jeden... hlt. Ale prisahám, že nie zo zeme!

Jana Packová, editorka prvého kola

Daniela Romanová

Bábika

Prišla som k Tebe!

Oznamovalo zrkadlo. Hľadela som na tento nápis a z rúk mi kvapkala krv. Kvôli nej boli červené ako ten text. Zrazu sa otvorili dvere.

„Som vraždiaca bábika a mám len jednu úlohu," obrátila som sa na starú pani.

„To ma nezaujíma," odsekla. „Pozri, ako si mi zašpinila kúpeľňu. Musíš krvácať rovno nad kobercom? Čarbať po zrkadle vieš a normálne krvácať nie?"

„Prepáčte, celé je to kuriérova chyba. Cesta k vám trvala tak dlho, až som radšej vystúpila a šla pešo. Dobre som spravila, lebo hneď, ako som vyskočila z dodávky, kuriér sa chytil za srdce, ľahol si na volant a auto skončilo v priekope. Prečo má takú stresujúcu prácu, ak má problémy so srdcom? Prísť k vám sa mi podarilo až teraz večer. Nechcela som vyzváňať pri dverách a budiť vás, tak som rozbila okno a vošla cezeň. Asi som sa pri tom porezala," pozrela som na svoju ruku.

„Prečo si počarbala to zrkadlo?"

„Chcela som vám nechať odkaz, že vás do rána počkám v kuchyni. Nebudem míňať fixku, keď som už krvácala."

Moje vysvetlenie babičku zaujalo:

„Taká šetrnosť sa v tejto dobe nevidí. Kde si sa to naučila?"

„Nemám peniaze," odvetila som, „som lacná bábika z Temu a nemám ani vysokú školu. Nemôžem míňať na fixky."

„Tak prečo neštuduješ? My sme takéto možnosti nemali."

Usmiala som sa. Konečne sme sa dostali k dôvodu mojej návštevy.

„Študujem na Vysokej škole paranormálnych javov, študijný odbor Hororová bábika. Fakulta mi poslala mail, podľa ktorého mám u vás absolvovať skúšku z predmetu Vraždenie a ubližovanie na zdraví deťom a dorastu."

„Načo ti tie tituly budú? Poludnica vraždila deti aj bez nich. Kto bude robiť na môj dôchodok?"

Oplatilo sa tejto starej semetrike vysvetľovať, že ma tento odbor nebaví? Bábika, ktorej dizajn Temu pri mojej výrobe ukradlo, ho však mala a ja musím byť čo najvernejšia kópia. No koho zaujmem? Načo mám drieť na dokonalej a brutálnej vražde, keď aj tancujúca mačka na TikToku zarobí viac? Pochybnosti som si nechala pre seba. Namiesto toho som odvetila:

„Prečo ma sem poslali robiť skúšku, keď máte takýto názor na vysokoškolské štúdium?“

Pani sa nadurdila ako moriak s hemoroidmi.

„Kto ťa poslal? Ja nebudem podporovať čínske bábiky! Oberáš slovenské strašidlá o prácu!“

„Myslíte si, že by som sa sem trepala, keby ma neposlala fakulta? Viete, čo to je, cestovať z Číny na Kysuce? Je mi to vôbec treba? Študujem na škole, ktorá ma nebaví, a ešte sa do mňa navážate!“

Vytiahla som z tašky hromádku dokumentov.

„Poďme si to vyjasniť. Ste Ružena Daztečová?“

Pani prikývla.

„Tak tu je napísané, že ste presne o polnoci počas júlového splnu na vašej záhrade… počkať, to bude nejaký omyl,“ priložila som si papier bližšie k očiam, aby slová na ňom dávali zmysel, „varili v rýchlovarnej kanvici čaj proti nachladnutiu? Kričali ste pritom: ‚Bodaj by mu niekto zničil život presne podľa mojich príkazov!‘“

Pani Ružena vyzerala, ako keby konečne začala niečo chápať.

„To je magické zaklínadlo. Bolo naň treba deväť bylín zbieraných v hlbokom lese. V zime mi operovali koleno. Nemôžem sa trepať niekde po hore. Kúpila som čaj proti nachladnutiu. Má nielen deväť bylín, no aj tri druhy farbív a dvoje ochucovadlá. Myšiam v laboratóriu z nich utrhlo hlavu, preto sú do škodlivého kúzla ako stvorené. Čaj sa mal variť v medenom kotlíku, ale v rýchlovarnej kanvici je to omnoho jednoduchšie. Vypočuli ma temné sily a poslali teba?“

„Nie, v skutočnosti vás odpočúvajú cez Temu aplikáciu. Nečítate obchodné podmienky?“ spýtala som sa. „Skúšky sa skladajú z dvoch okruhov – bezdôvodné konanie zla a vyvolávanie hrôzy. Po skúške dostanete kupóny v hodnote sto eur a nový televízor za štyridsať centov. Môžeme začať?“

Pri zmienke o televízii pani ožila.

„Vyskúšam teda, čo vieš. Do tejto dediny sa presťahoval mladý manželský pár. Nájdeš ho a zabiješ ich dieťa."

„Nemôžem ho zabiť. Ešte som nevyštudovala a nie som na to kvalifikovaná. Prečo ho neznášate?"

„Ako sa opovažujú bývať mi pod nosom?" vybuchla. „Moje deti mi ani raz za celý rok nezavolajú, ani vnúčatá neprivedú. Ako môžu byť títo noví mladí šťastní? Nemajú súcit so starou ženou?"

„Zničte im život, z toho budú empatickejší," uškrnula som sa. „Prečo si to nevybavíte sama?"

„Chlap sa už kvôli mne zopsul, lenže tomu dieťaťu sa nedá uškodiť. Skúšala som ho urieknuť, ale jeho mama na to neverí. Predstav si, ani len červenú stužku mu tá ľuha nedala!" krútila hlavou.

Skúška ešte ani nezačala a ja som už zistila dve veci – po prvé, neznášam svoju vysokú školu a po druhé, táto starena musí mať v konaní zla a vyvolávaní hrôzy prinajmenšom dva doktoráty.

•••

Prechádzky po lese sú nádherné. Bzučí hmyz, slnečné lúče mi hladia tvár, kvety omamne voňajú… Bolo by to perfektné, keby slnko tak silno nepražilo. Teší ho, keď posiela na zem čistú rakovinu? Tá sa ma síce netýka, ale musí mi svietiť rovno do očí? Aj tak ich mám červené z peľu ako laboratórna myš. Tá burina isto čakala s rozkvitnutím len na mňa. Hmyz si tiež dovoľuje nejako veľa. Ak ma poštípe ešte jeden bastard, tak to tu poprášim Biolitom. V snahe prehlušiť vtáčí vreskot som si dala do uší slúchadlá a zapla podcast. Ešte ani nespomenuli jeho sponzora, keď som za sebou začula kroky. Už na prvé počutie bolo jasné, že nepatria človeku. Žeby tu žili vlky? Táto dedina si nemôže dovoliť ani líšky, ktoré by tu dávali dobrú noc. Vytiahla som revolver (bol súčasťou balenia spolu s košíčkom a červeným kabátikom) a obrátila som sa. Namiesto krvilačnej beštie na mňa hľadel zlatý retriever.

„Sadni, Lapaj!" zaznelo z diaľky. Po chvíli k nám dokráčala starenka. Skôr než som začala premýšľať, či sa proti mne spojil celý domov dôchodcov, spustila:

„Prepáč, moja, ten pes je občas strašný. Môžem ti tykať, však? Ja som Anežka. Nehnevaj sa na Lapaja. Občas nevie, čo chce, ale neublíži ti. Veď on sa nevie postarať ani sám o seba. Však, ty hlupáčik rozmaznaný?"

„Od takéhoto zlatíčka by som nič zlé nečakala," jednou rukou som poškrabala psa za ušami a druhou som sa snažila skryť revolver za chrbtom. Babička na mňa vrhla pohľad, ako keby vedela, čo som zač.

„Prečo si v lese? Patríš k tým," stíšila hlas, „potetovaným, bežcom alebo vegánom?"

„Od nich mám ďaleko," usmiala som sa, „chcem zabiť dieťa, aby ma nevyhodili z vysokej školy."

„To mi odľahlo," vydýchla si, „vegáni, potetovaní ľudia a bežci sú najhorší. Spýtaj sa mojich kolegýň. Isto mi dajú za pravdu. A ktoré dieťa chceš zabiť? Malého Damiánka Vindalíka, však? Keby malo iné dieťa nepriateľov, tak by som o tom niečo vedela buď ja, alebo moje kolegyne. Jeho mama to bude mať ťažké. Vieš o tom, že od nej zdrhol chlap? Prečo si vlastne nešla autobusom? Nebolo by to jednoduchšie?"

Obzrela som sa po psovi, pripravená zlepšiť naše vzťahy dávkou z revolvera. Po zmienke o cieli mojej cesty však kamsi zmizol. S úsmevom som teda odpovedala:

„Šofér ma vyhodil z autobusu."

„To bol isto Fero. Nediv sa mu. On najprv zdieľa na Facebooku premotivované somariny a potom nedopraje ani slušnej bábike cestu v autobuse s jej obľúbenýmrevolverom."

„O to nejde, len tento mi nechcel predať študentský lístok."

„Tak to bude Peter. To je známy lakomec. Moja kolegyňa ho videla, ako suší na dvore toaletný papier."

„Máte zaujímavú prácu, keď len špehujete cudzie životy. Aspoň sa nenadriete, ak sa iba staráte do cudzích problémov. Trochu vám aj vašim kolegyniam závidím."

Pani sa neurazila, len pokojne odvetila:

„Strašidelné bábiky sa nemajú zle. V televízii som jednu videla. Vraj má vlastný strašidelný dom, hodvábne šaty a ľahkú prácu. Raz za čas vyľaká nejakú rodinu a má zarobené. Je pravda, že strašíte hlavne v noci? Ale za to máte príplatky, nie?"

„Presne preto má každá bábika tmavé líčenie, čierny plášť a šaty zašpinené červenou fixkou. Dve-tri bábiky na tom zbohatli, tak je to zrazu trend," odsekla som.

„Si nadaná a usilovná. Čo počúvaš cez tie slúchadlá? Podcast o sériových vrahoch? Robíš veľmi dobre. Treba sa zaujímať o ži-

voty úspešných ľudí. Ten červený kabátik predstavuje krv tvojich nepriateľov?“

„Mne sa krv a mŕtvoly hnusia. Keby ma moji výrobcovia na tú školu netlačili, tak by som sa na to vykašľala. Toto je podcast o móde a kabát mám zo sekáča. Pri mojej výrobe umrelo pätnásť korytnačiek a znečistili sa tri rieky. Snažím sa to trošku kompenzovať.“

„Čo by ťa bavilo študovať?“ vyzvedala.

„Hľadanie chýb na druhých a ignorovanie vlastných. Kde sa s tým dá uživiť? Načo sa vôbec snažím, aby ma tá stará Daztečová nechala prejsť? Pre sprosté éčko sa trepem za nejakým batoľaťom,“ zúrila som, „s tou starou bosorkou sa ani jej vlastné deti nebavia. Nakupuje z Temu každé tri dni, tak má dom plný lacného plastu a srdce plné zloby.“

„Ružena tie veci kupuje z Temu? Tvrdila, že jej ich dcéra vozí z Japonska.“

„Jej dcéra býva vo vedľajšom meste. Neposiela jej nič okrem nadávok. Zistila som si to cez Temu aplikáciu.“

Pani bola z mojich informácií očividne fascinovaná. Podala mi papierik so svojím telefónnym číslom.

„Ozvi sa mi, ak ťa vyhodia zo školy. Ja a moje kolegyne ti pomôžeme.“

•••

Ak sa tej babičke ozvem, tak na to bude jediný dôvod – budem nadávať na jej psa. Nemal byť hravý, neškodný a nesamostatný? Prečo potom zdrhol Anežke a prenasleduje ma s vycerenými zubami? To má byť nejaká hra? Vytiahla som revolver a on pochopil, že má presunúť svoj agresívny ksicht do bezpečnej vzdialenosti. Prišla som na miesto. Pri vchodových dverách som sa obrátila na retrievera.

„Poď za mnou, hrdina. Isto tam majú čerstvo umytú dlážku a vytepované koberce.“

Tá chlpatá potvora rozumie ľudskej reči? Pes sa pozrel na svoje zablatené laby a zdrhol do kríkov. Možno nie je až taký sprostý, ako Anežka predpokladá.

V obývačke v detskej postieľke stálo asi šesťmesačné dieťa a naťahovalo sa za hrkálkou.

„Ktorý idiot staval tieto bungalovy? Prečo nie sú vchodové dvere oddelené chodbičkou? Kde sa mám vyzuť a mentálne pripraviť na vraždu?“ nadávala som. V mojej hlave zrazu zaznel detský hlások:

„Vieš, koľko zarábajú moji rodičia? Toto je ich maximum. Lacnejšia je už len garsónka s kuchynským kútom na toalete.“

„Čo… čo má toto znamenať?“ zľakla som sa. Drobec sa zasmial a opäť sa ozval v mojej hlave:

„Prvý raz máš nejakú myšlienku? Nezvyk, však?“

„Čakala som, že mám dosť problémov, ale očividne nie. Asi potrebujem ešte dieťa s nadprirodzenými schopnosťami.“

„Mama mi v poslednom čase zvykne strčiť mobil do ruky a ide revať vedľa do izby. Stiahol som si Duolingo, nech sa dohovorím telepaticky. O dvadsať rokov na pracovnom pohovore mi to môže pomôcť. Plánujem aj investovať do bitcoinu. Vzhľadom na môj vek je najvyšší čas. Bohatstvo nečaká na ľudí, čo pozerajú Cocomelon.“

Verila som, že Damián ocení moje priame jednanie.

„Počúvaj, drobec, som v tomto zapadákove len pre skúšku, bez ktorej ma nepustia do ďalšieho ročníka. Nechcem tu zabiť celý večer, takže radšej zabijem teba.“

„Preskočilo ti?“

„Nepotrebujem červený diplom, stačí mi prejsť,“ vyjednávala som, „bude stačiť, ak si rozbiješ hlavu na ostrej hrane tejto kocky.“

„A moja mama si má potom vyčítať, že mi ju dala? Ani náhodou!“

„Tak skús mať zo mňa úzkosti. Teraz ich má každý druhý.“

„Mám dosť svojich problémov. Študuj si sama,“ odsekol. Začala som pomaly dúfať, že ma pani Ružena zo skúšky vyhodí. Toto robiť každý deň naozaj nechcem.

„Nevieš ani rozprávať a už odvrávaš,“ poznamenala som, „to máš z toho mobilu.“

„Nie, mám to z toho, že všetkým naokolo hrabe. Mama je psychicky na dne a tatko sa zmenil na psa a ušiel.“

„Ak sa niekto zopsul, tak sa nezmenil na psa. V skutočnosti sa pokazil.“ Malým deťom treba rozvíjať slovnú zásobu, aj keď je len telepatická. Chlapček na mňa hľadel ako na idiota.

„Ak vravím, že sa zmenil na psa, tak sa zmenil na psa. Videl som to na vlastné oči."

„Máš skvelú fantáziu," usmiala som sa.

„Ty si myslíš, že ti táram nejaké rozprávky?"

„Nič také nevravím," ohradila som sa, „no existujú aj štandardnejšie spôsoby, ako ujsť od rodiny."

„Počul som hádky otca s mamou. Trepal nejaké nezmysly o tom, ako na toto nie je pripravený a musí nájsť sám seba. Mama radšej po tých hlúpych rečiach odišla, ale on sa premenil na psa a vyskočil z okna. Mama je odvtedy mimo. Po prvé, mala ho rada, po druhé, z čoho zaplatí hypotéku? Myslíš, že moja telepatia stačí na to, aby som zmanipuloval exekútora?"

Oči mi zablúdili k oknu. Niekde tam vonku ma čaká zlatý retriever.

„Nebude ti to treba," odvetila som, „viem, kde je tvoj tatko."

•••

„Počúvaj, ty bastard! Buď sa teraz rozumne porozprávame, alebo ťa zastrelím, zahrabem a ani pes za tebou neštekne. Čo sa ti viac páči?"

Pes uviedol do pohotovosti obidve mozgové bunky a so stiahnutým chvostom prišiel ku mne.

„Len tak si zdrhol od ženy a syna? Netuším, či ti chýba srdce, alebo rozum, ale rozsekám ťa na kúsky a zistím to!"

Načo mi je vysoká škola? Na to, aby tento tu zošalel od strachu, mi stačí maturita. Pes ma oslovil ľudským hlasom:

„Nemôžem za to. Táto premena ma chytila z ničoho nič!"

„Minulý semester som mala skúšku z pôvodu a premien desivých entít. Myslíš si, že ma oklameš?"

Pes netušil, že skúšku som urobila až na tretí pokus a aj to len preto, lebo som odpisovala. Moje slová ho preto vydesili presne tak, ako som plánovala.

„Ja som to tak nemyslel. Aj o malého by som sa postaral… možno potom… niekedy."

„Aké niekedy?" vybuchla som. „Išla som ho zabiť a ty si sa zašíval na záhrade!"

„Nechcel som zašpiniť tú dlážku, ale keby si niečo spravila, tak by som zasiahol."

„Jasné, tak najprv ich necháš bez peňazí, behaš si za loptičkou a potom trepeš, ako by si sa o nich postaral? Mimochodom, my dvaja sme si nepotykali!“

„Prepáčte, slečna hororová bábika,“ zakňučal, „vy však neviete, aká je moja manželka strašná.“

„O tom teda netuším. Videla som ju iba plakať v kuchyni, kým som si šla po tvoje dieťa,“ odsekla som.

„Je neuveriteľne lenivá. Celý deň je s malým doma a ja som došiel a nebol umytý riad! Vraj sa musela venovať malému a sotva stihla navariť. Nevie si ten čas rozložiť lepšie? Aj povahu má hroznú. Spýtal som sa jej, prečo za celý deň nič neurobila, tak na mňa nakričala. Bola to hrozná matka. Hneď po mojom príchode domov mi strčila do rúk Damiána a šla sa prejsť. Ako môže opustiť vlastné dieťa?“

„Nenapadlo ti, že sa môžeš o malého postarať a ten riad utrieť? Je to tvoj drobec a tvoj domov.“

„Lenže on sa podobá na mamu. Je to malý fagan. Chcel som si s ním pozrieť futbal, ale on zaspal. Zobudil som ho, nech vidí najlepší gól vo svojom živote, a on sa mi ani nepoďakoval! Ešte sa aj rozreval! Vy by ste sa bavili s takým nudným človekom? Jediný, kto mi pomohol, je pani Ruženka. Vďaka nej ma znova teší život.“

„Stará Ružena Daztečová?“

„Poznáte ju? Stačilo mi jedno stretnutie s ňou a môj problém bol vyriešený! Nie je skvelá?“

„Zlatý môj, ona ťa zmenila na psa.“

„Presne tak! Vidíte môj život? Občas si na príkaz sadnem, občas ľahnem a dostávam trikrát denne jesť! Viete, koľko bielkovín majú priemerné psie granule? Konečne som nabral svalovú hmotu! Ja som na manželstvo nemal povahu. Niektorí ľudia nemôžu byť ničím viazaní. Ja skrátka potrebujem voľnosť.“

„Pekný medailónik na obojku,“ pozrela som na jeho krk.

„Všetky psy ho majú. Pani Anežka mi ho dala, aby som niekde nezdrhol.“

„Isto jej bude smutno, keď len tak odrazu zmizneš.“

„Prečo by som mizol?“ nechápal.

„To kúzlo vydrží len do najbližšieho splnu, ktorý je dnes večer. Mrzí ma to, ale hneď potom sa zmeníš opäť na človeka,“ vysvetľovala som jeho obmedzenému mozočku. „Takzvaná mágia pani

Ruženy nestojí za nič. Koniec koncov, aj na Damiána poslala iba nedoštudovanú vraždiacu bábiku z Temu."

„To nemôže byť pravda!"

„Môže a ocitol si sa preto v nepríjemnej situácii. Nielenže budeš človek so všetkými ľudskými problémami," naklonila som sa k nemu, „ale budeš do konca života sledovaný bábikou, ktorá zmaturovala z odboru sériový vrah. Budem ti ničiť život, kým neumrieš alebo kým si neupraceš vo svojej vymletej hlave a nevrátiš sa k rodine."

Dokážu psy kňučať a vrčať zároveň, alebo je to špecifické pre túto paródiu na vlkolaka? V každom prípade, podarilo sa mi dosiahnuť svoje,, preto som akoby mimochodom povedala:

„Teraz si v ťažkom psychickom rozpoložení, tak nesprav nejakú sprostosť. Nechám ťa tu samého, nech si všetko premyslíš, a pôjdem pani Ružene nazbierať na čistinku nové bylinky. Napadlo ti, že nič z toho by sa bez Ruženky nestalo?"

Z čistinky som videla, že sa zachoval presne podľa očakávaní – bežal k domu mojej milej vyučujúcej. Vytiahla som mobil a vytočila Anežku:

„Dobrý deň, pani zlatá. Nepoznajú vaše kolegyne pár ľudí?"

•••

Sedela som v korune stromu pred domom pani Daztečovej a cez okno sledovala štekajúceho Damiánovho tatka:

„Chceli ste zabiť môjho syna!"

„Chudáčik Damiánko umrel? Nedávno som mu poslala takú krásnu bábiku. Predstav si, vedela aj chodiť, aj hovoriť. Čo ak ho zabila ona? Taký krásny chlapček to bol," utrela si imaginárne slzy do vreckovky.

„Vyhrážala sa mi smrťou, ak sa nevrátim k rodine, ale nezabila ho! Má viac rozumu ako ja," zamyslel sa. Za takýto kompliment by si zlatý retriever zaslúžil piškótku. Ružena však šomrala:

„Mizerný krám! Nemôžu z toho Temu poslať aj niečo funkčné?"

„Čo meliete?"

„Nič také, len rozmýšľam, aké je pekné, že sa chceš vrátiť k rodine. Škoda, že im nemôžeš pomôcť. Psa predsa nikde nezamestnajú. No možno ti dajú invalidný dôchodok. Preplatí ti poisťovňa premenu na psa?"

„Dobre viete, že kúzlo vydrží iba do najbližšieho splnu! Nehanbíte sa takto klamať?“

„Prečo na mňa kričíš? Aj tak je to tvoja chyba!“ vrátila sa k predstieranému plaču. „Vopred som vedela, že budeš zúriť. Do kúzla treba lúpané pistácie. Čakáš, že budeš míňať na podobné nezmysly? Môžeš byť rád, že som tam nastrúhala celú Deli.“

Retrieverovu odpoveď som nepočula, pretože som sa sústredila na prichádzajúce auto. Vystúpila z neho mladá žena. Bežala síce bez zaváhania dnu, no ja som ostala na strome a rátala do desať v snahe prekonať svoju netrpezlivosť. Pri sedmičke zaznel neľudský krik. Nastal môj čas. Vkĺzla som cez okno do Ruženinej kuchyne. Návštevníčka ukazovala na Damiánovho tatka a jačala:

„On ju zaškrtí!“

„Podľa mňa to nestihne,“ odvetila som sucho. Do izby vstúpilo strieborné mesačné svetlo. Psisko s vycerenými zubami sa zmenilo na priemerne atraktívneho chlapa. V psom tele bol rozkošný, no jeho ľudská podoba viedla k jedinej otázke – prečo chcel odísť od manželky? Nevidel sa v zrkadle? Mohol byť rád, že niekto bol ochotný hľadieť na jeho nudnú tvár každý jeden deň.

„Čo… čo sa stalo?“ habkala mladá žena.

„Ste poľovníčka, nie?“ spýtala sa pani Ružena. „Tak ho zabite a nevytriešťajte tu oči ako postihnutá! Nevidíte, že je to vlkolak? Pokúšal sa ma zabiť!“

„Ja nie som poľovníčka. Pracujem na úrade práce, venujem sa dobrovoľníctvu v organizácii Úbohé psy a vo voľnom čase šírim paniku na Modrom koníkovi. To zelené sako mám len preto, lebo mi pristane.“

„Vyzeráte v ňom mimoriadne elegantne,“ uznanlivo som si ju premerala.

„Ďakujem,“ opätovala môj úsmev. „Neviete, či som tu správne? Poslala ma sem moja prateta Žofka. Nejaká jej kolegyňa, akási Anežka, vraj hľadala troch odborníkov. Po registrácii na Modrom koníku som zistila, že som odborníčka na všetko, tak som prišla sama. Traja odborníci potrebujú tri autá, ktoré strojnásobia riziko globálneho otepľovania. Teplo pritom škodí šteniatkam.“

„Toto je niečo presne pre vás. Sama ste videli, ako táto stará semetrika týra psíkov.“

„Ja niekoho týram? Chcel ma predsa zabiť!“ vybuchla pani Ružena. Odborníčka na všetko si ju premerala ako odporný hmyz:

„Mlčte. Stačilo mi to, čo som videla. Je mi z vás na zvracanie. Vy ste tohto šťastného a zdravého psíčka zmenili na človeka! Teraz musí vstávať do práce, platiť hypotéku a umývať riad! Viete, aké je to nezdravé? Spíšem o tom záznam a budem sa sťažovať kompetentným!“

„Potrebujete ma tu ešte?“ spýtala som sa nevinne. „Pracovala som pre pani Daztečovú celú sobotu. Viem, že má teraz nízky dôchodok, tak od nej žiaden plat nečakám.“

„Aký plat? Príplatok za prácu cez víkend nechceš? Máš predsa drieť zadarmo!“

K formuláru o týraní zvierat pribudol ďalší, tentoraz s hlavičkou úradu práce. Videla som, že pani Ružene už netreba viac škodiť, preto som sa pýtala z čistej zvedavosti:

„Aký má komunita na Modrom koníkovi názor na hračky z Temu?“

„Rodičia, ktorí ich kupujú, sú buď sprostí, alebo nezodpovední. Niečo také by nemalo byť s deťmi v jednej miestnosti!“

„Pani Ruženka ma odtiaľ síce objednala, ale teší ma, že som neškodná. Mám v sebe len olovo, arzén, azbest a obohatený urán. Nebojte sa, nie je toho veľa, len trojnásobok odporúčaných hodnôt. Pani Ruženka chcela, nech zaškrtím jedno dieťa. Môžete sa mamičiek na Modrom koníkovi spýtať, či mu to neuškodí?“

Formuláre šli okamžite bokom. Nahradil ich mobil, na ktorom bol zúrivo vyťukávaný nový diskusný príspevok pre skupinu mamičiek.

•••

Pani Anežka predo mňa položila buchty a šálku kávy.

„Takže môj retriever bol Damiánkov tatko? Keby som to vedela, tak ho zmlátim ako prašivého psa,“ krútila hlavou. „Jedna moja kolegyňa však vravela, že už má rozum. Tá fiflena z úradu práce sa okolo neho začala motať viac, ako sa patrí. Údajne vždy túžila po silnom a nebezpečnom vlkolakovi. V kuse ho pozývala na kávu, dokonca mu kúpila loptičku a granule, keby sa zmenil nazad na psa. On jej však vynadal. Vraj čo si to dovoľuje, on je šťastne ženatý. Mimochodom, ako dopadla tá skúška? Prešla si?“

„Spýtajte sa vašich kolegýň. Určite to bude nejaká z nich vedieť," odsekla som. Nechcela som vysvetľovať, že pani z úradu práce stihla okrem nadväzovania medzidruhových romantických vzťahov vytvoriť na Modrom koníkovi petíciu, pre ktorú mi zakázali prístup k deťom. Hororové bábiky môžu byť odteraz jedine z prírodných, odborníkmi schválených materiálov. Pani Anežka sa však neurazila. Usmiala sa.

„Je pravda, že už všetko viem, ale týmito zdrojmi sa veľmi nechválim. Ľudia sú dosť podráždení, keď vedia, že sledujeme každý ich krok. Nechcela by si sa k nám pridať? Máme voľné miesto, ktoré by sa ti mohlo páčiť."

„Stále spomínate vaše kolegyne, ale čo vlastne robíte? Pracujete ako CIA agentky?"

„Sme dedinské klebetnice a opustila nás naša vedúca."

„Čo sa jej stalo? Predpokladám, že nešla len tak do dôchodku."

„Hovorí sa, že kto je zvedavý, bude skoro starý. Naša pani vedúca bola zvedavá až príliš."

Anežkin hlas sa zlomil a ja som všetky ďalšie otázky obetovala minúte ticha za hlavnú dedinskú klebetnicu. Po niekoľkých sa pani Anežka pozbierala a pokračovala:

„Ty si z plastu, však? Môžeš byť akákoľvek zvedavá, aj tak sa rozložíš až o tisíc rokov. Mohla by si zbierať naše zistenia a uchovávať ich pre budúce generácie. Okrem toho, si z Temu. V správach vraveli, že potajomky a nelegálne kradnete informácie. Mohla by si tú technológiu využívať pre nás. My dedinské klebetnice to robíme legálne a verejne."

„Prečo ste si vybrali práve mňa? Temu je plné bábik, ktoré z vysokej nevyhodili."

„Máš iný štýl práce, ako mala naša firma doteraz. My sme zvykli len odsudzovať a ohovárať, ale ty si v prípade Damiánkovej kauzy spravila niečo revolučné."

„Čo také?"

„Zdvihla si zadok a skúsila si niečo zmeniť."

O autorke:
Žije na Zákopčí, v malej dedinke na severe Kysúc, kde sa aj nákup v Kauflande v sobotu ráno mení na scénu z temnej fantasy knihy. Posledných šesť rokov trávi väčšiu časť týždňa v Martine, kde študuje medicínu na Jesseniovej lekárskej fakulte. Literárna tvorba ju fascinuje už od pätnástich rokov a jej poviedky boli ocenené v rôznych súťažiach, napríklad na Jašíkových Kysuciach, Mladej slovenskej poviedke, no tiež sa umiestnila na treťom mieste v súťaži O cenu Gustava Reussa v roku 2022 a jej poviedka Reklamácia sa v roku 2024 dostala do finálového výberu Ceny spoločnosti ESET pre najlepšiu poviedku v súťaži Martinus Cena Fantázie.

Daniela Romanová

O poviedke:

- *Poviedka sa umiestnila vo finále Ceny Martinusáka*

Lacná vraždiaca bábika z Temu (nedobrovoľne) študujúca na Vysokej škole Paranormálnych javov, ktorú si viac-menej z nepozornosti najme zatrpknutá, krvi-dychtivá suseda z Kysúc, ktorá svojho suseda premenila na psa pomocou tyčinky Deli, a na konci ešte happy end? Som vybavená :) Milujem absurdný humor a v tejto poviedke na mňa doslova vyskakoval v každej vete – a keď som si myslela, že viac sa už nedá, autorka ešte pridala a vyšpičkovala to celé do (až) absurdnej dokonalosti. Ďakujem za totálny odpal, obrovsky som si to užila od prvého slova až po posledné.

Jana Packová, editorka prvého kola

„Bábika je originálna, absurdná a poriadne uštipačná satira, ktorá spája hororové motívy s humorom. Hlavná hrdinka, vraždiaca bábika z Temu, si získava sympatie svojou nechuťou k vlastnej práci, cynickými poznámkami a zdravým rozumom, ktorý často chýba dospelým postavám.“ (Natália Šmatláková)

„Všetky bábiky z Temu končia na smetisku... alebo aj krvácajúce na váš koberec. Nie je nič lepšie, ako keď sa autor chopí tradičnej témy a pretvorí ju v čosi nové, nečakané a predovšetkým pútavé. Rozhodne si prosím viac príbehov bábik z Temu, ktoré si hľadajú prácu!“ (Lucia Gajarská)

„Poviedka, v ktorej to srší čiernym humorom, a to si ma vždy získa. Obzvlášť keď sa do toho pridá mrazivá atmosféra.“ (Lucia Mihaľová)

„Smiech je za mňa druhá najťažšie vyvolateľná emócia, hneď po strachu. Nebál som sa ani pri jednej poviedke, zato zasmial som sa neraz.“ (Martin Katreniak)

Vaši Martinusáci

Korina Krchniaková

Ako zbaliť trpaslíka

Jar 2020

Dvaja trpaslíci zhodili z pliec bojové sekery a s prižmúrenými očami si obzreli tabuľu. RAČKOVA DOLINA, hlásala.

„Je to koboldina."

„Rozhodne. Ale podľa dohody musíme odpovedať, aj keď správu poslali po tej permoníckej hávedi."

„Humáči. Sto rokov za salamandrami. Teraz kam?"

Napokon dali na žalúdky a vykročili k tabuľke s nápisom OVČÍ SYR.

Zuza stála vo dverách koliby pri skanzene a sledovala diplomatickú tragédiu, ktorou bol starosta Imrich. Pobehoval okolo trpaslíkov s rúškom na jednom uchu a trepal o covide, lockdowne a otvorených potravinách. Rozumeli mu vôbec? Nakrájala oštiepok, prihodila korbáčiky a pareničky a oslovila mrzutú dvojicu:

„Páni trpaslíci, poďte si dať. Je čerstvý, pekne vrždí."

Kým Imrich obvolával ministerstvá, trpaslíci zjedli všetok syr. Potom klobásky, slaninu aj žinčicu.

„Čo ešte máte, dobrá žena?"

Zavolala Majke do Pribyliny, nech pošle po poštárke chlieb. Keď dorazil, natrela im ho čerstvým maslom. „Dám vám na to medík?"

„Med? Vy máte *med*?"

„Samozrejme. Lesný, kvetový, agátový… a aj medovinku," žmurkla.

Trpaslíci sa pozreli jeden na druhého a začali sa konečne usmievať. „Tým ste mali začať, ženská!"

Keď sa z Bratislavy prirútili bavoráky, Zuza už vedela, ako to dopadne. Áno, trpaslíci sú imúnni. Áno, pomôžu v nevyhnutných profesiách. Áno, bude to stáť veľa, ale časť dlhu bude splatná v dodávkach syra a medu. Potom sa trpaslíci, vyzbrojení všetkou medovinou, čo mala Zuza na sklade, opäť stratili v Račkovej doline. O pár dní rúška v potravinách vystriedali husté zapletené brady a sestry na JISkách si konečne vydýchli.

Lenže kam idú trpaslíci, tam sa tlačia aj orkovia, tak aj tých pár pribudlo. A spoločnosť začala fungovať po novom.

Jeseň 2024

Milada

„Hej, slečna! Poďte sem!“ ozve sa hlboký hlas. Dojem poslednú hranolku s parmezánom a poobzerám sa po večernom námestí. Od stola pred Krígľom na mňa máva tmavovlasý trpaslík. „Poďte sem, ja vám nič nespravím. Aha, mám tu policajta.“

Za stolom s ním naozaj sedí človek v uniforme Mestskej polície. Podídem bližšie.

„*Takto,* rozumieš,“ povie trpaslík policajtovi a ukáže na mňa. „*Takto* má vyzerať poriadna ženská. Aby bolo čo chytiť, nie jak tie vaše sušené krysy.“

Čo?

„Uther, nadváha pre nás nie je zdravá. Pardón, slečna.“

„V pohode.“

„Dano, to čo má ona, to nie je nadváha. To je krusta na švajne. Pena na pive, chápeš?“

Dano tie slová chápe asi tak, ako ja.

„Šutráci!“ zrúkne Uther na trpaslíkov pri ostatných stoloch. „Aká je táto?“ a znova ukáže na moju maličkosť. Po viacerých zvolaniach „chrumkavá“ a „šťavnatá“ sa zadívam na svojich štyridsať kíl extra a prehodnotím svoju romantickú stratégiu. So smiechom sa poďakujem a otočím sa na odchod.

Zápästie mi však zovrie mäsitá ruka.

Hrkne vo mne. Ruka patrí ryšavému trpaslíkovi, ktorý sedí vedľa Uthera a doteraz nič nepovedal. Pozerá sa na mňa intenzívnym, zamračeným pohľadom.

„Akú polievku máte najradšej?“ opýta sa.

„Prosím?“

„Hovorím, akú polievku–“

„Magnus, nechaj slečnu! Neotravuj s tým každého,“ zamrmle Uther.

„Len chcem vedieť–“

„Prepáčte slečna,“ preruší ho Uther, „to je Magnus, môj brat. Trošku je pod parou, lebo sa pohádal s naším cteným tatíčkom.“

Skúšobne potiahnem ruku. Nedrží ma bolestivo, ale nemám šancu sa mu vytrhnúť. Okolo ľavého oka má tetovanie a v uchu má náušnicu. Vyzerá ako rozladený pirát. Ktovie, prečo sa ho až tak nebojím. Možno preto, že tu má brata, a ten vyzerá byť fajn?

„Najradšej mám šošovicovú," odpoviem.

„Mliečnu, alebo bez?"

„Mliečnu, na kyslo."

„S párkom?"

„S vajíčkom na tvrdo, jedine," usmejem sa a predstavím si dokonalú šošovicovú od svojej maminy.

Magnus sa otočí na lavici bokom. Zhrabne ma a posadí si ma pred seba. Zjajknem.

„Vývar máte rada?" zavrní priamo do môjho ucha. Prisámbohu, keby sa pýtal, či mám rada orál, znelo by to rovnako.

„Magnus, fakt?" vzdychne si Uther a chytí si koreň nosa. „Zabavíte ho trošku, slečna? Má takú fixáciu na polievky. Inak je neškodný. Teda, ak nie ste ork. Čestné trpaslícke. Len mu odpovedajte."

Pán pirát vonia po cibuli a silnom pive. Pozerá na mňa, akoby na svete nikto iný neexistoval. A chce sa rozprávať *o jedle*. Ak ma chce Pánbožko trestať, tak s týmto sa riadne sekol.

Keď o hodinu odchádzam, mám o dvoch kamarátov viac. Jedným je Uther Frostkeg, ktorého šarmu neodolá ani betónový stĺp, a druhým starší strážnik Dano Abrahámi, ktorý ma odprevadí na električku a cestou mi na tajňáša poukazuje kanálové poklopy, pod ktorými mesto nainštalovalo protiorkské mreže.

Magnus Frostkeg, zamračená hora svalov nadžganá pod meter štyridsať, nie je môj kamarát. Je to môj budúci manžel. Iba o tom zatiaľ nevie.

Magnus

Zaškrípem zubami. Holou rukou vytiahnem z vriacej vody vajce a vrhnem ho holobriadkovi do zátylku.

„Au!" zakvičí výrastok. „Čo ti drbe?"

„Uprac si po sebe, ty koboldí prd!" zrúknem a ukážem na stôl.

Humáči ma serú. Hrdia sa, akí sú pokroková, ale nevedia ani poondiatu misku vrátiť. A jasné, že ani on to neurobí. Zdrhne. Napálim doňho ešte jedno vajce.

„A buď rád, že je varené!“

Len, niektorých mám rád, ako pani Bekerovú, ktorej sem-tam účtujem *kreatívne*. Podľa dôchodku.

Najhorší humáči sú však *paničky*. Ako táto. Úplne ignoruje, že som nasraný a tlačí sa mi do okienka. Krpaté prsia tým skoro vytrasie z výstrihu.

„Dobrý deň, pán trpaslík,“ povie tónom, z ktorého sa mi zdvihnú chlpy na zátylku. Odhrnie si vlasy za ucho. Smrdia dákou chémiou. Blbka nadzemská, nevie si ich ani poriadne zapliesť.

„Čo chcete, vy žemľa vyschnutá?“

„Ale pán trpaslík, veď budeme na seba milší, nie?“

Prvá taktika zlyhala. „Nie. Čo chcete?“

„Nejakú z tých vašich výborných polievočiek by som si dala.“

„Ste žiadnu ešte nežrali, tak jak viete, aké sú?“

„Určite sú také dobré, ako vy,“ položí mi na pult vizitku.

Krysia mater aby ti päty hrýzla! Mňa neserie, že mám stokrát väčšiu výdrž jak ten bezbradý chrapúň, čo si ťa vydržiava. Si myslíš, že ti vleziem do postele, keď na mňa hentým potrasieš?

Taktika číslo dva. Naberiem jej tradičnú trpaslícku. Vychutnám si, ako pozrie do taniera, ozelenie a zmizne z dohľadu. Taktika úspešná. Zhrabnem vizitku a šmarím ju k ostatným.

Týchto by tu bolo. Ale kde je *ona*? Dano povedal, že robí tu blízko. Tak kde je?

Leto 2025

Milada

Kovová miska zarinčí na dlažbe. Á, dneska máme náladičku. Obídem rad hladných kravaťákov a podídem k stánku. Magnus sa nakláňa cez okienko a drží za krk nejakého týpka.

„Čo si to tam, do orkskej riti, kvapkal?“

„Pálivú papriku. Mám rád štipľavé,“ zachrapčí týpek.

„Tak to si žer doma, trolí ksicht!“ odvetí Magnus a sotí ho preč.

Chlapík sa spamätá a odváži sa na: „To nemyslíte vážne!“

Postavím sa medzi nich.

„A vy ste tú polievku najprv ochutnali, však?“ usmejem sa na chlapíka. Viem, čo mi odpovie.

„No… nie.“

„Joj, ale tým ste mu práve povedali, že varí tak zle, že to nemusíte ani ochutnať, a viete, že to treba dochutiť. To je urážka."

„Jáj…" schová chlapík hlavu medzi plecia.

Po piatich rokoch spolužitia s trpaslíkmi už slovo *urážka* zastaví kadekoho. Hlavne, keď človek nikdy nevie, či skončí bez prstov alebo bez majetku. *Trpaslícko-ľudské zákony. Robia ľudí lepšími od roku dvetisícdvadsať.*

„Ja byť vami, tak si kúpim ďalšiu porciu, a zjem ju celú tak, ako je."

Chlapík to spraví, nechá Magnusa naúčtovať desať eur tringelt a ešte zamumle ospravedlnenie. Magnus mu odpovie presladeným: „Zmizni!"

Rozložím si barovú stoličku, ktorá na mňa čaká zložená pod okienkom a usadím sa na svoje obvyklé miesto. Možno sa mi to zdá, ale akoby si celý rad vydýchol.

Magnus sa na mňa zaškaredí.

„Čo sa deje, Magnus? Dnes ste jedovatý ako malajský šíp."

„A vy dotieravá jak permoník! Čo vás do toho?"

„Nič, nič," usmejem sa a otvorím si knižku, čo som si priniesla. Veď on to časom vyklopí.

Miesto čítania však naňho potajme pozerám a uvažujem. Kým som pred pár mesiacmi nenašla kúsok od mojej pobočky stánok s ohromným nápisom *Smrťák*, neverila som, že Magnusa ešte niekedy uvidím. Cestu domov som si okolo Krígľa predlžovala každý večer, ale už nikdy tam nebol. Ale naraz bol tu. Nahol sa k okienku, vybafol na mňa *Kde toľko trčíte, ženská?*, nabral mi šošovicovú a celú ju pokryl krúžkami vajca natvrdo. Lepšiu polievku som v živote nejedla. *Prepáč, mami, ani od teba.*

Odvtedy som tu každú obednú prestávku. Zistila som, že si Magnus sám prerobil príves na stánok. Sám si ukoval misky, lyžice aj naberačky. *Každý trpaslík je kováč*, povedal mi celý červený, keď som mu ich pochválila. Naučila som sa aj to, že triezvy Magnus človeku na *dobré ráno* odpovedá *umri*. Všetci sú z neho na smrť odutí, ale mne to pripadá rozkošné.

Jediné, čo stále neviem, je, ako ho zbaliť. Skúšala som všetko. Keď som prišla viac navoňavkovaná, vynadal mi, že smrdím jak burina. Pozvala som ho von. Povedal, že nemá čas na koboldiny. A vždy, keď som si s ním skúsila vymeniť telefónne číslo, nabral mi tradičnú. Tá

polievka je *modrošedá*. Plávajú v nej kúsky, ktoré vyzerajú, akoby ušli Flemingovi z Petriho misky. Ak sa človek nepozerá, čo to vlastne konzumuje, je celkom jedlá. Ale po štyroch razoch si aj ja dám pokoj. Možno ma ten Magnus ani nechce, možno ho len uháňam. Lenže potom je milý a–

Magnus čosi zamrmle a vytrhne ma z úvah. Mieri k nám mladý chalan s tabletom a na tričku má logo Mestské Dni. *Aha.*

„No, tak čo? Mám to povolenie?" vyštekne Magnus.

„Pán Frostkeg…" ošíva sa chalan. „Viete… vašu hliadku by sme na Dňoch privítali, ale zároveň nechceme sťažnosti od návštevníkov…"

„To fakt neviete prežiť trocha priamej reči?"

„Pred chvíľou ste zákazníkovi prevrátili polievku!"

„Trolí ksicht nemá čo dochucovať, kým to nedá do papule!"

Vstúpim do toho. „Pardón, to sme vyriešili. Ten zákazník sa pánovi Frostkegovi ospravedlnil."

„A vy ste..." mračí sa na mňa chalan.

„Milada Winterová. Vypomáham u pána Frostkega."

„Hej? A ako?" pýta sa podozrievavo.

„Obvykle ho jedujem tak, že sa zabudne jedovať na zákazníkov," usmejem sa na Magnusa. „Že?"

„Otravná ste jak hladný kobold."

„A vy ste vrúcny ako besný pes."

Magnus si odfrkne a zdvihne kútik.

„So mnou bude milý. A viem ho zastúpiť pri kase v prípadoch, že bude na patrole proti orkom."

Chalan sa ospravedlní, aby si zavolal.

„Klamete mu, Milada. Neviete ma zastúpiť," zamračí sa na mňa Magnus.

„Zatiaľ. Naučíte ma."

„O čo vám ide?"

„Viem, že je ten festival pre vás dôležitý. Šomrete o ňom už aspoň mesiac."

„Nepotrebujem vašu pomoc!"

„Dovolím si nesúhlasiť."

Organizátor sa vráti a klopká prstami po tablete. „No, tak…"

„Ak ju vezmem, všetko je v pohode?" skočí mu Magnus do reči.

Chalan prikývne. „Vyzerá to tak. Ale prosím vás, nevylievajte návštevníkom polievky."

Magnus sa zazubí. „Iba v sebaobrane."

Keď sa na chvíľu uvoľní okienko, Magnus sa ma opýta: „Čo za to chcete, Milada?"

„Nič, dáte mi najesť."

„Milada," zavrčí.

„Môžete mi dať aj dupľu."

„Zaplatím vám."

„Nechcem peniaze, Magnus."

„*Musím* sa vám revanšovať!"

„Netreba."

„Milada, uhýbate jak salamandra v hajzli!"

Kým sa dosmejem, obslúži štyroch zákazníkov.

„No dobre," poviem, keď si utriem slzy. „Chcem, aby ste mi pravdivo odpovedali na všetky moje otázky. Odteraz až do skončenia festivalu."

„Pravdivo? Chcete tým povedať, že *klamem*, Milada?"

„Pardón. Stále myslím ako človek."

Zhlboka sa nadýchne. „Nepoviem vám nič, čo by ohrozilo môj klan."

„V pohode."

„Platí."

Si oukej. Sú to len otázky, robíš si výskum. Si nad vecou, hovorím si, keď opäť kráčam k Smrťákovi. Vyštverám sa na svoju stoličku, vytiahnem pero a zošit si otvorím na prvej strane.

„To čo máte?" pýta sa Magnus s jedným obočím hore.

„Otázky. Ja pomáham, vy odpovedáte. Mám dohodu s trpaslíkom, beriem ju zodpovedne." Snažím sa usmievať prirodzene. Nejde mi to.

„Do koboldej riti… no dobre. Čo chcete vedieť? Aký je môj obľúbený kov, alebo čo?"

„Nie celkom. Ako mám zbaliť trpaslíka?"

„Čo?" žmúri na mňa. „Čo ho chcete?"

„Zbaliť. No, získať si jeho náklonnosť. Zaláskovať ho. Dvoriť sa mu? Ja neviem, ako tomu hovoríte, aby ste skončili ako manželia."

„Vy sa chcete dvoriť trpaslíkovi?“

„Áno. Čo mám urobiť?“

Vyprskne smiechom. „Nechajte si narásť bradu a ukážte mu, aká ste dobrá v boji!“

„Ha ha, smiešne. Ako zbalíš trpaslíka? Tak, že budeš trpaslíčka.“ Pokrútim hlavou. Bože, ale ma ten tĺk niekedy jeduje! „Ja viem, že nemám *dokonalé* predpoklady, Magnus. Ale Uther povedal, že mám krustu na švajne, čokoľvek to je, tak tipujem, že sa trpaslíkom vedia páčiť aj ľudské baby.“

„Ale to s dvorením nič nemá.“

„Jak nie?“

„Naše manželstvá sú dohadované medzi klanmi. Sú to transakcie.“

„To sa akože nemilujete?“ To by bolo extra zlé.

„Ale iste, Milada. Ale starešinovia oboch klanov sa musia zhodnúť, že naše spojenie prináša osoh pre oba klany, až potom máme povolenie sa… baliť. Predkovia, prečo ja toto vysvetľujem humáčke? Každopádne, pre vás je to koboldina.“

„Prečo? Neprinášam osoh?“

„Možno, ak máte schopné remeslo. Ale tak na koľko, päťdesiat, šesťdesiat rokov? Keď my žijeme tristo? Prečo by si vás niekto bral? Ani na veno nemáte.“

Píšem si. *Spôsob jeden: schopné remeslo. Krátky život: ignoruj, pre vlastné psychické zdravie. Spôsob dva: mať veno.*

„A koľko to ako má byť?“ *Ako sa vybavuje pôžička na vlastné veno?*

Magnus pokrčí plecami. „Obvykle váha nevesty v zlate.“

Padne mi sánka. „Ako prosím? Veď to sú milióny eur!“

„Vravím vám, že je to koboldina.“

Nie. Predsa musí byť cesta. Nie každý trpaslík je strýko Držgroš. Aj tento môj nosí len striebornú náušnicu.

„Schopné remeslo, čo to je? Čo mám byť, kováč?“

„Milada, to neriešte. Ani najlepší ľudský kováč nebude taký dobrý, ako priemerný trpaslík.“

Schovám si hlavu do dlaní. Mám v nej prázdno. Vyskočí z nej akurát zápletka z Bridgertonu, ktorým sme si v práci krátili čas.

„A nedalo by sa ho dajako prichytiť in flagranti?“

„Kde?“ pozrie na mňa s jemným zhnusením.

„Že čo sa stane, ak vás načapú spolu sexovať?“

„Jaj tak. Ak to nemáte povolené, dostanete pokutu. A ak s tým neprestanete, zhabú vám celý majetok, a potom vás vylúčia z klanu."

Ježkove oči. „To si nemôžete ani normálne zašukať?" vypadne zo mňa.

Magnus odloží misku, ktorú utieral a zamračí sa na mňa. „Jak, normálne?"

„No, že by z toho nebolo manželstvo."

„Milada, ja viem, že *vy* by ste na také čosi pristúpili, ale *trpaslíci* to nemajú vo zvyku."

„Ja by som čo?!"

„Ale, nerobte sa, Milada. Sú vás tu kopy." Podá mi pokladničku plnú vizitiek. „Všetky ste rovnaké. Navoniate sa, potrasiete prsiami, pochválite mi prvú vec, ktorú uvidíte a dúfate, že vám za to vleziem do gatiek."

Preberám sa v krabičke a objavujem papieriky so svojim číslom. *Jeden, druhý… Kriste, čo ten si o mne musí myslieť?* Ale chápe to zle.

„Magnus, nahodiť sa, dať mužovi kompliment a pozvať ho von je prvý krok ľudského dvorenia, či už chcete s tým chlapom len spať, alebo byť zaňho naveky vydatá! Ja vám *garantujem*, že minimálne jedna z týchto tu to s vami myslí vážne." *Uf, našla som všetky štyri.*

Magnus na mňa civí tým svojím pirátskym polievkovým pohľadom.

„Ja sa, s vašim cteným dovolením, z tejto kôpočky čísiel odstránim, dobre?" poviem a prekvapí ma, že mi nepreskočil hlas. Vyberiem sa ku košu a začnem doňho papieriky metodicky kúskovať. Žijem krátko. Nemám zlato. Nemám remeslo. Jeho klan nepresvedčím. A len tak si zašukať nechce ani on, ani ja. Vypadne mi slza. Som v riti. Možno aj v tej koboldej.

Keď sa vrátim k stánku, mám polievku zabalenú so sebou. Takže Magnus ma tu už ani nechce vidieť. Nedivím sa. Zhrabnem polievku aj zošit, poďakujem a zdrhnem, aby nevidel, že tá moja slza nebola len jedna.

V práci sa hodím na stoličku. Evka nado mnou iba pokrúti hlavou a keď doukladá šanóny, prinesie mi z kuchynky lyžicu. „Aspoň to zjedz, nie? Nečum na to."

Nechcem jesť. Vzdychnem si a masochisticky otvorím svoj zošit.

Ježiši. Uprostred stránky je k mojim poznámkam ostrým písmom dopísané:

Spôsob tri: Preukázať klanu významnú službu.

A v odrážkach pod tým stojí:

– *Zarobiť klanu veľký obnos.*
– *Ochrániť majetok klanu.*
– *Zbaviť sa nepriateľa klanu.*
– *Pomstiť sa v mene klanu.*

S chvejúcimi sa rukami odklopím viečko misky s polievkou.

Je to šošovicová. S vajcom.

Pozri, Miladka, on ťa chcel včera tou šošovicovou iba potešiť. Asi videl, že si bola rozrušená. Viac v tom nehľadaj. Ten tretí spôsob ti do zošita dopísal, aby sa s tebou nemusel viac baviť o balení. A že si roztrhala tie čísla, to si mu ukázala, že ho vlastne nechceš ani do postele.

No nemiluj svoj mozog, keď ti vyhovorí ešte aj tú štipku nádeje, ktorú máš.

„Čo je tej polievke, Milada?"

Strhnem sa. Magnus sedí vedľa mňa za stolom.

„Hráte sa s ňou jak trolie decko s mŕtvou krysou."

„Ale nič jej nie je, Magnus. Ja asi príliš premýšľam."

„Prosím vás?" ozve sa nesmelý hlas zozadu.

„Drž pysk a čakaj!" zrúkne Magnus ponad moje plece.

Otočím sa. „Magnus, vy máte zákazníkov!"

„A?"

„To ich neobslúžite? Veď odídu."

„Prídu ďalší. Je ich osem miliárd, Milada." Trpaslíkom to asi pripadá veľa, keď sú ich na svete len stovky tisíc.

„A čo heslo *Náš zákazník, náš pán?*"

Magnus sa uchechtne a mávne rukou. *Jeho to vážne netrápi.*

Mám nápad.

„Magnus, urobíme tabuľu." Nalistujem čistú stranu v zošite a o chvíľu ju popísanú podávam Magnusovi. „Nech sa na tom feste nemusím toľko opakovať."

„*Smrťák – na umretie dobrá polievka,*" prečíta. Zdvihne na mňa obočie. Zvyšok si prezrie potichu, vypýta si pero a moje vety opraví. A tak máme nakoniec:

U Smrťáka dostaneš najlepšiu polievku v meste, extra veľkú porciu a k nej poriadny kváskový chlieb. Ale:

– Pred žrádlom si dezinfikuj ruky, ty švajna špinavá.

– Ak ti je život milý, ochutnaj žrádlo predtým, než si ho dochutíš.

– Nebabri sa v žrádle jak permoník v kaluži.

– Odlož si po sebe misku. Ak toto nezvládneš, ani orkská matka ti nedá žrať.

– A nesnaž sa ma, kurva, zbaliť.

„A nesnaž sa ma… Magnus!“ zhrozím sa.

„Čo? Veď už ma balíte vy.“

Horúčava mi vystrelí po celom krku až k lícam. Schovám si úsmev pod dlane. Najradšej by som sa schovala celá.

„Ale to teraz nemyslím, Magnus. Vyhoďte to *kurva*. Lebo si nejaký pako povie, že on nie je kurva, ale kokot, a že vás baliť bude.“

„Hm. Pravda.“

Magnus

Ty trol. Sľúbiš Milade neobmedzené odpovede a dáš si len jedinú podmienku? To si hovoríš trpaslík? Keby to vedel otec, tak ťa rovno vydedí. Vyjasnilo to síce pár vecí, ale čo ak sa dnes Milada opýta, či sa ti páči? Či ju chceš? Čo by sa stalo, keby vedela, že keď sa smeje, máš chuť ju zdrapiť a–

„Hundreš jak baník bez štôlne, Magnus,“ smeje sa Uther a nacúva k stánku s dodávkou.

Pri predkoch, zabúdam sa. Už len to mi chýba, aby to zistil henten.

„Neštvi ma, ty trolí ksicht! Som nervózny. Nalial som do toho festu celú rezervu. Ak nebudem mať poriadnu tržbu, v pondelok–“

„Magnus, otec to myslí dobre.“

Zatnem zuby. „Nemyslí. Chce, aby som sa vrátil k pivu.“ Ja si pamätám, čo mi vtedy povedal. *Magnus, dám ti na stánok, ale nič viac. Do leta mi vráť investíciu a možno ma presvedčíš. Keď sa mi najlepší pivár v klane rozhodne, že bude radšej variť ľudskú žranicu, tak nech mi, pri predkoch, dokáže, že na tom aspoň zarobí!*

Na námestie je to len niekoľko ulíc. Stánok je zaparkovaný, stoly rozložené. Kde je moja humáčka? *Oh, predkovia.* Beží sme-

rom k nám. Vyzerá, jak keby vyrabovala šatník nejakej čašníčky z Oktoberfestu. V tesnom živôtiku jej poskakujú tie jej dve pocukrené buchtičky.

„Do orkskej matere," zakľajem.

„Ja myslím, že s tržbou problém mať nebudeš," uškŕňa sa Uther. „Ale daj si pozor," dodá tichšie. „S humáčmi sa to dá ľahko prehnať."

„Mrzí ma to," povie Milada, keď sa vydýcha. „Musela som ísť tlačiť do nákupáku, repro na Hlavnej vyrabovali orkovia." Podá mi moju novú ceduľu.

Zavesím ju. Nebude fungovať, ľudia sú švajny. Ale Miladu to teší, tak nech si ju má. Potom ju prvýkrát pozvem do stánku. Neviem, prečo som nervózny, je to len príves. Vystúpi po schodíkoch a pozerá sa, akoby bola v skoboldenom chráme. Dotkne sa linky, drezu, skriniek. Zdvihne mi roletu a odsunie okienko. Oprie sa o kraj polievkovej stanice, ako to robievam ja, a pozrie von.

„*Na celý svet sa dívam cez okno, lebo všade dobre, doma najlepšie,*" začne.

Do orkskej riti, ona vie aj spievať.

Popri varení jej vysvetľujem, ako mám nastavenú prevádzku. Celkom sa chytá. Vie, kam patria nože, kde mám trojnožku. Vie aj to, že si mydlím ruky dvakrát. Ukazujem jej, ako robiť s terminálom a vyberám si suroviny.

„Magnus, máte rád syr?" opýta sa.

Nechápem, skade prišla táto otázka, kým sa nevyberie krížom cez uličku do stánku s ovečkou. Prinesie syrové nite a kŕmi ma nimi, kým krájam cibuľu. Brble čosi o tom, že ma nikdy nevidí jesť a že nechce mať hladného trpaslíka. Ja neviem, či jej mám za to poobliz ovať všetky prsty, ktoré mi dáva pred hubu, alebo si radšej zarezať do svojich, aby s tým prestala.

Chvíľu nato si zmyslí, že tu máme ticho a položí na linku bezdrôtový reproduktor. Hneď aj zabudne, že existujem a tancuje si na *taká sa mi páči, čerešnička v makovom koláči.* Vôbec jej nedochádza, že je o hlavu vyššia a vždy keď sa otočím, pred očami mám tie jej–

„Čau, vy dvaja!" ozve sa zdola.

„Jéj, Dano, ahoj!" pozdraví ho Milada a stíši hudbu.

„Ideš ma zachrániť?" zavrčím. „Pozri, čo tu mám, diskotéku."

„Ste nehovorili, že sa vám nepáči!“ pozrie na mňa prekvapene Milada.

A čo mám, pri predkoch, povedať? Že mi napoly stojí len z toho, jak sa okolo mňa vrtí, a že si chcem ešte nechať nejakú krv v hlave?

Dano sa zasmeje. „No, Miladka, asi musíš iné hrať, aby on bol spokojný.“

„A čo?“

„Ja neviem, poskúšaj,“ žmurkne na ňu Dano.

Dano mi dá plánik kanalizácie. V uličke pred stánkom je poklop, na ktorý treba čumieť, a k tomu raz za čas obísť celý festival. A klasika, ak hliadka stretne viac ako dvoch orkov, volajú ma vysielačkou a evakuujú humáčov.

Milada sa zasmeje. „Ha, Magnus! Našla som pesničku, ktorá je váš svetonázor v kocke.“

„No, to chcem počuť,“ ozve sa Dano.

Ja nie. Ale to Miladu, samozrejme, nezastaví a na plné gule pustí:

Všade vidím iba ľudí a veci čo serú ma
a keď mi to neveríš, natočím to jak nemtuda,
nechceš tu byť so mnou? Tak bež,
ja som v pohode! Hulk smash!
Choďte šeci do piče!

„VYPNI TO!“ zrevem.

Uskočí dozadu, ale vypne.

„Nepúšťajte mi v stánku sprostú krysomrdskú muziku, Milada!“

Čumí na mňa s očami dokorán. „Krysomrdskú? Veď to je DJ Wich!“

Svrbia ma dlane. Chcem dačo rozbiť.

„Magnus, ona nevie,“ zdvihne Dano ruky.

„Tak jej to, kurva, vysvetli!“ Otočím sa jej chrbtom a zovriem okraj drezu, až sa dokrčí.

Milada

Búcha mi srdce. Stojím s Danom vonku pri stánku a sem-tam po očku nazriem dnu. „Čo mu je? Je to len hip hop.“

„Ja viem, Miladka. Lenže je to hlavne rytmus, do ktorého sa kecá. Pamätáš, keď nám raz Magnus pomáhal spacifikovať orkov v klube na Obchodnej?“

„Tuším hej. Tí, čo si šli zatrsať?“